

naša luč

1992
februar
2

hodil po zemlji sem naši in pil nje prelesti

Župančič, Duma

cerkniško jezero in vrhnika

Pravzaprav niti ne vem, zakaj sem se namenil na obisk Cerknice in Vrhnike, čeprav kajpada vem, da je presihajoče Cerkniško jezero v kulturnem svetu že dolgo zelo znano, Vrhnika pa kot rojstni kraj pisatelja Cankarja posebej vredna obiska.

● Po avtocesti, ki pripelje do Unca, od tam pa skozi Rakek Cerknica ni daleč. Tudi naša Notranjska ima svojo lepoto. Je čisto nekaj posebnega, ne le po svojih podzemljih, ampak tudi po zunanji podobi. Pravi cukrčki so cerkve, posejane po vrhovih grčev.

Cerknica ni sama po sebi nič posebnega. Tudi krčma, v kateri kosim, ne.

Na južnem koncu trga obiščem pokopališče in na njem čisto slučajno najdem grob svojega dobrega znanca salezijanskega duhovnika Janeza Rovana, s katerim sem se v preteklih desetletjih pogosto srečaval na Koroškem in katerega sem zaradi njegovega tihega in neutrudljivega dela močno spoštoval.

Napotim se peš po kraškem **Cerkniškem polju**, ki je — v prvi tretjini oktobra — še suho. Kot sem

bral, zalije voda to kraško polje, ki obsega 26 km² po daljšem jesenskem deževju in ga včasih pokrije v nekaj dneh. Hodim po zasilnih poteh ali pa kar po travi — pravijo ji „kisla trava“. Ustavljam se ob kotanjah, ponikvah in požiralnikih. Sredi skalnatega skeleta je mogoče videti odprtino, iz katere, tako si predstavljam, bruha ob nalivih voda na to polje. Nisem vedel, da ostaja Zadnji kraj za polotokom Drvošcem na jugozahodu stalno pod vodo in je zatočišče divjih rac, čapelj in drugih povodnih ptic — zato ne grem tja. Ob odtekanju vode pomladi so včasih nalovili cele vozove ščuk, linjev in menkov, ki so se umikali v kotanje in požiralnike.

● Iz Cerknice se odpeljem po severnem robu polja v bližnje **Grahovo**, kjer je v Krajčevi hiši, ki jo je dal zažgati „narodni heroj“ Daki, 24. novembra 1943 zgorel naš največji religiozni, pa tudi sicer eden največjih slovenskih pesnikov, France Balantič. (Kajuh mu ne sega niti do gležnjev.)

Pri šoli stoji Balantičev spomenik. Več kot skromen. Res so mu medtem postavili večji spomenik v njegovem rojstnem kraju Kamniku, a tudi v Grahovem bo treba kdaj postaviti kaj večjega. Njemu v spomin, narodu v opomin.

● Peljem se naprej do **Loža**. Na vzpetini nad cesto stoji cerkev, na drugi strani pa razvaline gradu. Obiščem še **Stari trg pri Ložu**, središče Loške doline. Med vojno so Italijani vas požgali, sedaj je obnovljena. Cerkev je naravnost veličastna, škoda pa, da je zaprta.

● Vračam se po Logaški planoti in med gozdovi proti Ljubljani. Ustavim se na **Vrhniki**.

Ob glavni cesti sedi kamniti Cankar na kraju, kjer so stale takrat, ko je bil on še otrok, mesarjeve klade, na katere so se hodili otroci igrati. Na nasprotni strani ceste stoji gostilna Mantova. Vzpenjam se v klanec, slavni Cankarjev klanec. Pri Cankarjevi rojstni hiši sem oziroma na mestu, kjer je ta stala, ki je pa kmalu po njegovem rojstvu pogorela. Na njenem mestu so postavili sedanjo, ki je lepo prenovljena. Škoda, da je zaprta.

Vzpenjam se naprej proti cerkvi sv. Trojice na vrhu hriba. Njena zunanjščina je zapuščena, le trop kavk se spreletava in na vse grlo vrešči okrog zvonika. Tudi kapelice križevega pota okrog cerkve so opustošene. Videti je, da bodo cerkve prenavljali, vsaj gradbeni material ob cerkvi bi dal sklepati na to.

Pogled na Vrhniko s hriba je zanimiv. Raztegnjeno mesto kaže nekdanja tri naselja: pristanišče ob Ljubljani, tovarniške in vozniške postojanke ob stari cesti pod začetkom klanca in obrtno ter cerkveno središče na Hribu. Zelo motijo mrtve strehe industrijskih zgradb, ki arhitektoniko mesta popolnoma skvarijo.

Na Hribu, kjer je od nekdanj farno središče, stoji cerkev sv. Pavla iz srede prejšnjega stoletja. Pod Klancem na Bregu pa čepi cerkev sv. Lenarta iz prve polovice 18. stoletja.

V mestu kaže napis proti izvirom Ljubljani, eni najzanimivejših posebnosti Slovenije: vsa reka prihaja v sedmih izviri ob robu Barja izpod kraške Logaške planote, v treh v Močilniku, v štirih pa v Retovju.

Brž se temni, treba je nazaj domov.

on

bo še

NASLOVNA FOTOGRAFIJA:
Prešernov spomenik v Ljubljani
(Mirko Kambič)

težka pot v demokracijo

Tega, kar se je zadnji dve leti dogodilo v Sloveniji, ni mogoče razložiti z naravnimi vzroki: komunizem je pogorel, Slovenija si je izvolila demokratično vlado, narod se je odločil za izstop iz jugoslovanske bratovščine, vojna v Sloveniji se je brž končala, iz Slovenije je odšla JLA, slovenska skupščina je proglasila neodvisnost in samostojnost Slovenije, dobili smo svoj grb, svojo zastavo brez zvezde, svoj denar, svoje znamke, svoje potne liste, svojo ustavo, mednarodni svet nas je priznal. Veliko je bilo storjenega. Največja zasluga za to gre slovenski vladi s krščanskim demokratom Peterletom na čelu. Opozicija, ki se v veliki večini še vedno navdihuje v realsocialističnem katekizmu, je dejansko vladi ves čas mlade demokracije podstavljala nogo.

Ob vsem tem je treba ugotoviti, da smo na poti v slovensko demokracijo šele na začetku. Zanimivo je, kako nekatere kroge v Sloveniji moti, ker se Cerkev poteguje za tisto mesto v družbi, kot ji ga priznavajo vse demokracije. Zunanji minister Rupel se je spozabil do take mere, da je slovensko javnost posvaril pred „desno revolucijo“, ki naj bi jo kajpak pripravljali katoličani.

„Kdo bi si mislil, da bomo kristjani deležni toliko gneva in sovraštva samo zato, ker smo se v skladu s svojo vero in življenjsko naravnostjo v razpravi o novi slovenski ustavi postavili na stran življenja nerojenih otrok. Ozmerjani smo bili z nazadnjaki, klerikalci, nestrpneži. Ljubljanski DNEVNIK si je dovolil umazanijo, da je s celostranskim naslovom kristjane ozmerjal s kleronacisti. Katoliška Cerkev v celoti in tudi posamezni kristjani, zlasti tisti, ki opravljajo odgovorne družbene službe, so bili deležni takšnih krivičnih napadov, kakršnih si že dolgo časa ni privoščil niti totalitarni komunizem.“ (DRUŽINA, Ljubljana, 5. jan. 92.)

Medtem ko imajo „bivši“ partijci v rokah še vedno večino medijev (TV, radio, časopise), so še vedno direktorji v večini velikih podjetij in so tudi v politiki zelo glasni, imajo katoličani, ki zastopajo po zadnjih raziskavah 70 % (!) Slovencev, v rokah le neznatne družbene vzvode. Pa še to je nekaterim v Sloveniji odveč!

Seveda pelje pot samo naprej. Tudi za slovensko družbo. In tudi za slovenske katoličane.

Izdajatelj in lastnik: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diaconov in pastoralnih sodelavcev v Evropi. Založnik: Mohorjeva družba v Celovcu.
Odgovorni urednik: Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29.
Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA
(v valuti zadevne dežele):
Avstrija 170 šil.
Anglija 11 fun.
Belgija 635 fran.

Francija 106 fran.
Italija 24.000 lir
Nizozemska .. 35 gld.
Nemčija 30 mark
Švica 27 franc.
Švedska 115 kron
Avstralija 26 dol.
Kanada 23 dol.
ZDA 20 dol.
Slovenija 800 tol.

Razlika v cenah je zaradi neenake poštne v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA.

Naročnino lahko plačate tudi na poštni čekovni račun (Österreichische Postsparkasse) štev. 9.564.255

pismo iz don Kamilovega mlina

naši obrazi

Februar je čas, ko pustno veselje in rajanje prinese mladim in starim nekaj trenutkov veselja: napravijo se v maškare in zaigrajo tisto, kar bi najrajši bili, a v življenju ne morejo uresničiti. Pustno norčevanje tudi dovoljuje, da si marsikdo privoščijo norčije, ki si jih drugače ne more. Maske pač zakrijejo človekov obraz.

A različnih mask ne nosimo samo v pustnih sprevodih in na pustnih prireditvah.

Nehote sem bil priča, kako so člani neke družine pokazali svoj resnični obraz.

V praznikih je oče povabil k sebi vse svoje otroke.

„Naredil sem oporoko,“ jim je sporočil, „in da ne bo po moji smrti pre-

pirov, vam bom povedal, kako sem imetje razdelil.“

Vsak od njih je imel svoja pričakovanja in svoje predstave, kaj od očetovega premoženja mu pripada. Oče je zbrani družini oporoko počasi prebral.

Nekaj časa je bilo vse tiho, potem so pa postali vedno bolj glasni.

„Tega ne moreš in ne smeš tako narediti. To je krivično. To ni mogoče. Tega nisem pričakoval.“ Besede so bile vedno ostrejše, protesti vedno bolj siloviti.

Oče je ostal začuda miren. Vsakemu od njih je pojasnjeval, zakaj se je tako odločil. Tistemu, ki je bil najglasnejši, je rekel:

„Glej, nikoli nimaš časa zame. Sem prideš komaj enkrat na leto, pa še to samo, če te posebej povabim. Kako da si sedaj tako proti temu, kar sem odločil? Čemu sedaj ta protest?“

Tako je poskušal vsakemu posebej pojasniti, zakaj se je odločil tako, kot se je. Nekaj drobnarij je bil pripravljen spremeniti, drugače pa je ostal pri svojem.

Precej glasno in vidno slabe volje so se razšli.

Ko so odšli, sem prišel iz sosednje sobe in očetu rekel, da me je zelo imelo, da bi med njihovimi glasnimi protesti prišel mednje in jih vprašal, kaj bi odnesel s sabo tisti, ki bi slučajno umrl prej kot oče, in kaj bi vsak od njih dobil, ko bi oče ničesar ne imel. Podražil sem ga, naj vse skupaj zapusti komu drugemu, pa bodo vsi zadovoljni, ker ne bo imel nobeden nič.

Res, pokazali so svoj pravi obraz. Kako malo je bilo potrebno, da so v hipu povedali, kaj mislijo. Drugače niso nikoli pokazali, koliko pričakujejo. Ko pa so zvedeli, kako je oče svoje imetje razdelil, so bili nezado-

voljni in so glasno protestirali, ne da bi se zavedali, da so s tem razkrili del svoje duše.

Zanimivo je, kako nas zemeljski zakladi lahko hitro spremenijo. Dokler zanje ne vemo, nam je vseeno. Ko pa zaslutimo, da jih lahko dobimo, posebno še, če so nam podarjeni, ne prenesemo, da bi jih dobil kdo drug. Naš odnos do bližnjega se sam od sebe spremeni.

„Ne nabirajte si zakladov, ki jih zajedata molj in rja!“ Nehote so mi zavenele v ušesih te Kristusove besede, ko sem poslušal spor zaradi dediščine. In če bi vprašali tiste, ki se srečujejo z zapuščinami na zapu-

Bogataš je potožil prijatelju:

„Ljudje me ne marajo. Imajo me za skopuha, a po krivici: vse svoje premoženje sem z oporoko zapustil revežem.“

Prijatelj mu je odgovoril:

„Spominjam se zgodbe o prašiču in kravi. Prašič je prišel h kravi in ji potožil: ‚Ljudje vedno govorijo o tebi, kako si prijazna in jim daješ mleko. A jaz jim dajem več: meso, slanino in kožo. Kljub temu me nihče ne mara. Za vse sem le prašič. Zakaj je tako?‘ Krava mu je odgovorila: ‚Mogoče zato, ker jim jaz dajem mleko v času svojega življenja.‘“

ščinskih razpravah vsak dan, bi ugotovili, da so taki spori na tekočem traku. Namesto zadovoljstva in hvaležnosti nastanejo razprtije, ki se leta dolgo ne poravnajo. Človek razkrije svoj pravi obraz.

Apostol Pavel nam naroča, naj oblečemo novega človeka, a nam ne reče, naj si nadenemo masko. Poziva nas, naj sebe prenovimo in sprememo v Kristusove posnemovalce.

Kristus nas uči, naj imamo vedno čisto, iskreno srce, odprto za vse dobro in plemenito. In on nas pozna, njemu svojega srca ne moremo zakriti z masko na obrazu. Da ne bomo nekoč razočarani, bo mogoče treba v srcu marsikaj postoriti.

Kako preprosto skuša ta in oni kristjan ugotoviti, da je vse prav in dobro. Saj ni storil nič slabega in hudega. „Nikogar nisem ubil, ničesar ukradel.“ Kot da je v teh dveh zapovedih vse krščanstvo. Kaj pa molitev in maša in obhajilo pa resno jemanje horoskopov in preklinjanje in zane-marjanje staršev (ki mogoče svoja poslednja leta životarijo v domu za ostarele) in prehitre vožnje in uživanja preveč alkohola in pretirano kajenje in odobravnaje splavov in manipulacije z resnico ali vsaj podpora te manipulacije in . . . in . . . ? Maske, same maske.

V tekmi na slovenskem političnem odru opazujemo kaj pogosto natikano in snemanje mask pri ljudeh, ki lovijo glasove volilcev. Nič jih ne moti — tako so bili pač dolga desetletja

vzgojani — da se danes pokažejo takšne, jutri drugačne. „Cilj posvečuje sredstva.“ Če laž pomaga k zmagi na volitvah, se je je pač treba poslužiti.

Kristusovi učenci bomo spet postavljeni na veliko preizkušnjo. Saj se za to, da bi v slovenski družbi dobile resnične vrednote — resnica, pravica, demokracija — polno državljan-sko pravico, ne smemo posluževati nepoštenih sredstev. Zdi se nam, da s tem nimamo v urejanju slovenske družbe enakega položaja kot nekrist-

ura, primerna za delovanje

Tista ura je primerna za delovanje, ko spoznaš človeka v stiski. Takšne ure se nam ponujajo vsak dan. Mogoče jih ne opazimo. Najbrž je prav to razlog, da naredimo manj dobrega, kot smo ga sicer pripravljeno narediti.

• Šel sem v veleblagovnico kupit nekaj stvari.

Pri blagajni je stala pred menoj revna starka. Nabrala si je bila nekaj malega stvari, da bo praznovala Silvestrovo, a ni imela dovolj denarja, da bi tisto plačala.

„Nekaj stvari bova morali dati nazaj na polico,“ ji je rekla blagajničarka.

Starka je obračala tisto svojo skromnost, odprla denarnico in pokazala francoski bankovec za ne vem koliko frankov. Seveda ni mogla blagajničarka sprejeti tujega denarja.

Ne vem, zakaj sem se obotavljal, da bi ji pomagal. Nekako sram me je bilo. Mogoče zaradi dame, ki je

jani. Vendar je ta naša pot edino pravilna. Ne le na dolgo roko, ko zmaga-jemo samo resnične vrednote. Tudi na kratko roko: to je igranje brez mask, ki edino je v skladu z božjo voljo.

— — —
Gospod, pomagaj nam ohraniti odkrit obraz in iskreno srce. Tako bo tudi za nas pustni čas čas resničnega veselja in ne le čas trenutnega užitka pod zlagano masko.

Lepo Vas pozdravlja

Vaš don Kamilo

stala za menoj. Ali zaradi česa drugega.

Končno sem se ojunčil: „Koliko vam pa manjka?“

Bila je malenkost. Plačal sem. In starka se mi je nekajkrat zahvalila.

Odhajal sem zamišljen. Nisem razumel, zakaj sem toliko časa okleval, da bi starki pomagal, čeprav vem, da ne zaradi tega, ker bi se mi smilil denar.

— — —
• Na carinski pošti sem oddal pismo za v tujino. Nujno.

„Kuverto bom zapognila,“ je rekla poštna uradnica, „ker je prevelika. Tako se bo vse, kar je v njej, manj zmečkalo.“

„Ja prosim, če ste tako dobri . . . Ali bo pismo jutri na naslovu?“

„To bo pa težko. Pismo bi bilo treba oddati do 9.30. Čakajte, ga bom nesla v prvo nadstropje, potem bo jutri gotovo tam.“

Seveda sem bil njene naklonjenosti zelo vesel. Prepričan sem, da mi je naredila uslugo samo zaradi ti-stega mojega „če ste tako dobri“. Je že tako: odmev je le ponovitev glasu — ljudje se odzivajo, kakor jih mi pozivamo.

Vere so dajale že dolga tisočletja odgovor na vprašanje o smislu življenja. In to ne predvsem z besedo, marveč s celotnim življenjem, z obredi in običaji, molitvami in pesmimi, pripovedmi, podobami, prazniki, umetninami in duhovniki.

Kljub temu, da so vere med seboj tako različne, se skladajo v skupnem spoznanju, da je človek sam sebi uganka, ki je ne more sam rešiti. V veri doživlja sam sveto in božje. Človek in vidni svet pa nista zanjo edino, kar obstaja. Ljudje so skozi tisočletja najdevali v verskih obredih moč za sprejemanje veselja in žalosti, dobrega in slabega, življenja in smrti. Tudi danes dajejo vere milijonom ljudi življenjski smisel in oporo, cilj in temelj.

moderna kritika vere

Vedno znova so se pojavljali ljudje, ki so postavljali vero v Boga ali bogove pod vprašaj in kritizirali versko prakso. S koncem preteklega stoletja je prišlo do brezboštva kot množičnega pojava in do poskusa, zgraditi družbeno življenje na versko neopredeljenem ali celo brezbožnem temelju.

Glavni povod za to je bila zrušitev

odgovor vere — zadnje zatočišče?

stare podobe sveta: zemlja ni središče vesolja (treba je bilo spremeniti razumevanje svetega pisma, ki se pri svojem verskem sporočilu naslanja na tedanjo predstavo, kot da je zemlja središče sveta), razvoj življenja je dejstvo (treba je bilo prav razumeti svetopi-semsko poročilo o tem, da je Bog ustvaril človeka), psihoanaliza je odkrila človekovo globinsko zavest (kako je potem s človekovo svobodo in odgovornostjo?). Vedno bolj so sodobne znanosti menile, da lahko razložijo svet brez Boga. Človeku se je zazdelo, da lahko svet razloži iz sveta samega.

Münchenski nadškof kardinal Faulhaber je nekoč sedel pri slovesni večerji zraven nemškega fizika in nobelovca Einsteina.

„Prevzvišeni,“ je rekel Einstein kardinalu, „kaj bi rekli, ko bi vam mi, matematiki, z računi dokazali, da Boga ni?“

„Čakal bi,“ mu je odgovoril kardinal, „da bi odkrili napako v računu.“

Človek je mislil, da lahko razloži tudi to, zakaj ljudje verujejo v Boga. Nekateri verujejo zato, tako je sklepal, ker si Boga želijo, drugi, ker najdevalo v veri tolažbo in nekakšen opij, mamilo, tretji spet zato, ker so nad življenjem in vsem naravnim obupali. Po teh razlagah je postal Bog ne le nepotreben,

ampak tudi ovira človeku, ki se hoče svobodno samouresničiti. Manjkala je samo še pika na i: Boga so proglasili za mrtvega.

„Dam vam milijon,“ je rekel fant duhovniku, „če mi poveste, kje je Bog.“

„Jaz ti dam dva,“ je odvrnil duhovnik, „če mi poveš, kje ga ni.“

Brezboštvo ima seveda različne stopnje in oblike. Bojeviti ateizem bi rad zradiral vero tudi z zatiranjem, zastavljanjem in preganjanjem vernih.

Indiferentni ateizem ne napada vere javno, saj bo ta po njegovem mnenju itak sama izumrla.

Za nekatere ateiste pa obstaja le to, kar je mogoče zaznati s čuti ali dokazati z razumom.

„Dokler Boga ne bom videl,“ je rekel fant, „bom trdil, da ga ni.“

„Dokler tvoje pameti ne vidim,“ je rekel vernik, „bom trdil, da je ni.“

Najbolj pogost je ateizem, ki izhaja iz doživljanja zla v svetu in ki protestira

Turist je dobil prenočišče v kartuzijanskem samostanu. Ves začuden nad skromnimi celicami je vprašal:

„Kje imate pa pohištvo?“

„Kje ga imate pa vi?“ so mu odvrnili.

„Jaz sem samo na potovanju.“

„Mi tudi.“

„Učitelj, ne morem razumeti tega: ko pridem k revežu, je ta z

proti vsevednemu, vsemogočnemu in vseljubečemu Bogu, ki bi, ko bi obstajal, dopuščal vse to nesmiselno trpljenje.

Končno je še ateizem, ki pravi, da na verska vprašanja ni mogoče odgovoriti: o Bogu je mogoče le molčati.

tisti, ki verujemo, moramo tudi živeti po veri

Kaj naj rečemo kristjani o vsem tem ateizmu?

Najprej si moramo ob njem izprašati vest. Ateizem je namreč tudi odgovor na to, da Boga mi, verujoči, velikokrat napak razumemo in napak predstavljamo, še posebno pa, da svojo vero pomanjkljivo živimo, tako v zasebnem kot v družbenem življenju. Poleg tega: kaj se niso pogosto ljudje bojevali v imenu Boga proti znanstvenim spoznanjem, vodili vojne z orožjem, branili nepravilne razmere, s prisilnimi ukrepi zatirali svobodo ali vero izkoriščali za podrejanje ljudi? Brezboštvo ima lahko za verne tudi očiščevalno vlogo.

Na nekem mednarodnem verskem srečanju so mladi razpravljali o tem, kako bi najuspešneje širili evangelij. Govorili so o najrazličnejših oblikah propagande in možnostih, ki jih ponuja moderna tehnika.

Za besedo je prosila dekle iz Afrike in rekla: „Pri nas v Afriki ne pošiljamo v vasi, ki jih želimo pridobiti za evangelij, nobenih pisanih reči. Tja pošljemo verno družino, da ljudje vidijo, kaj je krščansko življenje.“

Po drugi plati pa si morajo izprašati vest tudi ateisti zaradi krize, ki so jo povzročile moderne znanosti in politi-

(dalje na strani 31)

usmilite se svojih otrok!

Deklica je med igro padla, a se ni hudo udarila. Njena mati in babica sta zagnali takšen krik in vik, kot da se je ves svet sesul.

„Strašno se je udarila!“ je zakričala prva.

„Lahko bi si bila zlomila nogo!“ je zavpila druga.

Seveda je začela deklita divje jokati in hlipati od strahu. V resnici pa ni imela nobene praske. Mamino in babičino hrupno sočutje jo je tako prestrašilo, da sta jo morali tolažiti dobre pol ure.

„Grdi, grdi pločnik,“ ji je govorila mati, „ki je prekucnil našo mucko!“

„Čakaj, čakaj, mu že pokažemo!“ je dodala babica. „Obrcaj ga! Bum, bum, bum! Takole!“

Deklica se je kljub vsemu vrnila domov zelo vznemirjena. Mati in babica nista niti slutili, koliko neumnosti sta v nekaj minutah naredili in deklici vsejali v srce seme prihodnjih nevšečnosti.

Načili sta jo postoteriti posledice čisto navadnega vsakdanjega dogodka, obtoževati za svoje napake vse razen sebe in gojiti maščevalnost. Kasneje jima ne bo šlo v glavo, zakaj je deklita živčna, zakaj slabo spi, zakaj ima težave s prebavo. Ko bo postala zaradi take vzgoje neznosna, jo bo sta obsipali s klofutami in grožnjami.

Usmilite se svojih otrok! Ob takem padcu recite: „To pa res ni nič hudega!“ Navdihujte jim veselje in zdravje!

mano prijazen in mi pomaga, kolikor more; ko pridem k bogatašu, me pa ta sploh ne pogleda.“

„Stopi k oknu! Kaj vidiš?“

„Ženo z otrokom in voz, ki pelje na trg.“

„Sedaj stopi pred ogledalo! Kaj pa zdaj vidiš?“

„Sebe.“

„Ali sedaj razumeš? Okno in steklo sta narejeni iz stekla. Potrebno je le malo srebra, ki ga daš na steklo, pa že vidiš samo sebe.“

pravica do splava?

Prof. Stres je na očetek časnikarja Danila Slivnika v ljubljanskem DELU (28. dec.), češ da je Stres ideolog premiera Peterleta, napisal prispevek o stališču katoličanov do splava. Tega v naslednjem ponatiskujemo.

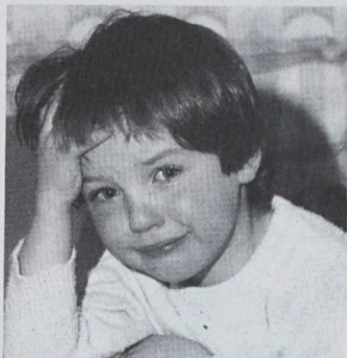
55. člen sicer govori o svobodi odločanja o rojstvih svojih otrok, v bistvu pa ni drugega kot drugače povedana **pravica do splava**. Velika politična napaka krščanskih demokratov naj bi bila v tem, da bi naj „šli daleč čez civilizacijski rob aktualnega spopada med laičnostjo in krščanskostjo slovenske družbe“. Pri tem si g. Slivnik zastavlja vprašanje, koliko je za to napako odgovorna sama stranka in njen predsednik, koliko pa je to krivda njenih ideologov, med katerimi naj bi bil tudi jaz. Zame so te trditve nesprijemljive.

1. G. Slivnik **nima nobene pravice, da me imenuje ideologa krščanske demokracije**. Moje izjave so bile namenjene vsej javnosti, ne pa poslancem določene stranke, ker sem vedno stal na stališču, da gre za vprašanja, ki zadevajo splošno človeško etiko. Zato moja stališča niso bila strankarska ideologija, temveč moralna stališča, ki segajo čez vsako ideologijo.

● V Medicinski etiki in deontologiji, Ljubljana 1982, akademika dr. Janeza Milčinskega je zapisano: „Priznati pravico do splava pa hkrati pomeni zanikati načelo o spoštovanju življenja in posredno tudi pravico do življenja“ (str. 213).

● Mednarodni kodeks zdravniške etike, potrjen nazadnje v Benetkah 1983, pravi: „Zdravnik se mora ob vsakem času zavedati pomembnosti varovanja človeškega življenja od spočetja do smrti.“

● Svetovno zdravniško združenje je sprejelo ženevsko zdravniško zaobljubo, ki pravi: „Človeško življenje bom brezpogojno spoštoval od spočetja dalje.“

Če smo se pri nas katoličani posebno izpostavili pri obrambi spoštovanja človeškega življenja, nam tega ni žal. Še več, **ponosni smo, da smo branili čast slovenske ustave**. Katoličani smo se v dosedanjem obdobju komunistične diktature in svoje drugorazrednosti navadili za svojo vero in zvestobo moralnim načelom tudi kaj pretrpeti in biti odrinjeni na družbeni rob. Na to smo pripravljene tudi v novem avtoritarnem, gospodarsko in medijsko monopolističnem režimu, če ga bo vzpostavila nova socialno-liberalistična koalicija, ki jo DELO že dolgo časa napoveduje in podpira.

2. V minuli ustavni razpravi je bilo dejansko **vprašanje samo** naslednje: **Ali je lahko splav** spriči dejstva, da je moralno zlo, **ustavna pravica**? Nekateri smo trdili, da to ni mogoče. Pri tem smo mislili na ustavne človekove pravice, ne pa na pravico v navadnem pomenu besede. Saj

Pogovarjala sta se bogataš in revež.

Bogataš: „Ali veš, da bo svetovno prebivalstvo v naslednjih dvajsetih letih naraslo za skoraj petdeset odstotkov? Kaj boš ti storil proti temu?“

Revež: „Zakaj sprašujete? Ali imate kaj proti otrokom? Jaz jih imam zelo rad.“

„Jaz tudi. Toda surovine ne bodo

tudi alkoholizma in uživanja mamil ne razglašamo za ustavno pravico ali svoboščino. Dejanja, ki so v bistvu slaba, ne morejo biti izenačena s tistimi, ki so za človekovo dostojanstvo nujno potrebna in ki so zato predmet ustavnih človekovih pravic.

Dejansko je sedaj **slovenska ustava v nasprotju s skoraj vsemi ustavi svete** in jasno zavestjo zdravnikov in etikov razglasila splav za moralno dobro dejanje in za sredstvo za načrtovanje družine in urejanje slabih socialnih razmer. Vsa gonja po medijih v zvezi s splavom in demonstracija žensk pred parlamentom je bila velika politična manipulacija.

3. Sam sem se najbolj zavzemal za to, da bi namesto odločanja o rojstvih otrok ustava govorila o odločanju o potomstvu. Vendar nasprotna stran ni bila pripravljena upoštevati katoličanov in vseh drugih, za katere je splav moralno zlo in potemtakem ne more biti predmet ustavne pravice. Vse kaže, da je šlo za to, da se slovenske **krščanske demokrate porine v položaj**, v katerem bi naredili nekaj nepopularnega.

4. Še vedno mislim, da je samo tista politika združljiva s človeškim dostojanstvom, ki se ne prodaja. Spoštujem politika, ki oblast rajši izgubi, kot da bi ravnal v nasprotju s svojimi načeli in svojo vestjo. Prepričan sem, da je **tudi v politiki načelnost** bolj **na mestu** kot nenačelno politikantstvo in kompromisarstvo in da je tudi med nami dovolj takih, ki znajo to ceniti.

zadoščale za vse, če bo prebivalstvo tako naraščalo.“

„Torej ne gre le za prebivalstvo, ampak tudi za surovine?“

„Seveda.“

„Potemtakem potrebujemo kontrolo rojstev in kontrolo surovin?“

„Ja.“

„Ali pa veste, da trideset odstotkov bogatih na svetu porabi kar devdeset odstotkov surovin. Kaj boste pa vi storili proti temu?“

Slovenija

Moja dežela.

na sploh

NIZKE PLAČE

Šele sredi decembra je republiški Zavod za statistiko objavil višino oktrobrskih plač. Po teh podatkih je znašala neto plača zaposlenih v podjetjih in drugih organizacijah, razen tistih v zasebni lasti, 13.218 tolarjev (330 DEM), povprečje za deset mesecev v letu 1991 pa 9.298 tolarjev (232 DEM).

2000 LET KRŠČANSTVA

Založba Mihelač je izdala knjigo 2000 LET KRŠČANSTVA na skoraj tisoč straneh velike oblike in z več kot 1300 ilustracijami. Takšne celostne predstavitve krščanstva doslej v Sloveniji še nismo imeli. Knjiga vodi bralce

h koreninam naše vere. Delo osvetljuje cerkveno-politični, organizacijski, bogoslovno-zgodovinski in umetnostni razvoj krščanstva. Založnika je stala knjiga več kot pol milijona mark. Od 13.500 izvodov so jih v prednaročilu prodali že 12.000. Knjiga stane 6490 tolarjev (155 mark).

ZGODOVINA CERKVE NA SLOVENSKEM

Inštitut za zgodovino Cerkve pri Teološki fakulteti v Ljubljani je pripravil knjigo, ki na 500 straneh s prispevki 20 avtorjev prikazuje dvatisočletno zgodovino Cerkve na Slovenskem. Delo je izdala celjska Mohorjeva družba. Prvi del prikazuje zgodovino Cerkve in njen razvoj v ožjem smislu, drugi pa posebne vidike: dušno pastirstvo v matični Sloveniji in med rojaki na tujem, misijonstvo, duhovnost, kulturno delo, slovstvo, glasbo, cerkveno umetnost, izobraževalno dejavnost in vlogo verovanja v ljudski duhovni kulturi.

Prizor iz Novega mesta.

ZLATNIK IN SREBRNIK ZA OBLETNICO PLEBISCITA

V celjski Zlatarni so v dogovoru z vlado skovali zlatnik in srebrnik za obletnico slovenskega plebiscita. Vrednost zlatnika (7 g zlata, čistine 900) je 5000 SLT (slovenskih tolarjev), srebrnika (15 g, čistine 925) pa 500 SLT. Na zlatniku je poleg vrednosti vtisnjen datum 23. december, datum slovenskega plebiscita, kot motiv pa ptica čigra (galebu podobna vodna ptica), ki v spirali predstavlja gibanje — polet mlade države. Na srebrniku je lipov list.

TERITORIALNA OBRAMBA

Obramba republike Slovenije je zasnovana na kopenski vojski, učinkovito usposobljeni za vnaprejšnje odvratanje morebitnega napadalca. Letalstva in mornarice ne nameravajo organizirati kot samostojni rod vojske, pač pa ju vgraditi v kopensko sestavo. Glavni-no zračnih sil bodo sestavljali večnamenski in bojni helikopterji. Enote bo sestavljala poklicna vojska in obvezniki, ki bodo služili rok šest ali sedem mesecev. Na leto bo pod orožjem od 12 do 15 tisoč obveznikov. Rezervna sestava bo trikrat večja. TO je

Notranji minister in predsednik Slovenskih demokratov Bavčar se že vidi v vlogi predsednika slovenske vlade.

Obnovljeni stolp žužemberškega gradu.

programom. Poleg drugega so v samostanski knjižnici odprli spominsko meniško sobo z razstavo del Svetokriškega. Samostanska knjižnica, v kateri je več kot 20.000 knjig, je razstavila okoli 3000 knjig iz obdobja od 16. do 18. stoletja. V Pilonovi galeriji so odprli razstavo o kulturnem življenju teh krajev in o življenju in delu Svetokriškega in njegovih sodobnikov.

BETNAVA

Ob vstopu v Maribor iz ljubljanske smeri stoji betnavska graščina. Tovar na pohištva Lipa iz Ajdovščine je začela pred leti obnavljati to skoraj razpadajočo zgradbo: od stranskih in stropnih poslikav, tal, inštalacij do strehe in pročelja. Lipini razstavni prostori v prvem nadstropju gradu so že opremljeni in si je že tudi mogoče ogledati razstavljeno pohištvo za opremo kuhinj in dnevnih sob, kmalu jih bo pa tudi možno kupiti. Lipa je za sedaj oddala pritičje zasebnikom. Tam je že urejena restavracija in nekaj trgovinic. Krasni park obdaja obodni jarek, v katerega bodo ponovno spustili vodo iz pekrskega potoka in uredili čolnarno ter poskrbeli za prevažanje s čolni. Uredili bodo tudi renesančni park.

DOLNJA BISTRICA

Na rokavu Mure že desetletja stoji gostišče Bobri, ki ga je prevzel zasebni lastnik in ga sedaj obnavlja. Krovci bodo streho prekrili s slamo, kolišče pa bo dobilo nove trstike, ki jih ob Muri ne manjka. Kmalu bo priljubljena izletniška točka dobila novo preobleko.

DOLNJA STARA VAS pri ŠENTJERNEJU

Že več kot sto let obstaja pri cerkvi sv. Frančiška Ksaverja obred blagoslova konj. Pred tremi leti so ta obred obnovili v vsej lepoti. Letos je bilo v sprevedu 118 jezdecev. Na čelu je jahal z novo zastavo šentjernejski župnik. Ta je številne jezdece in obiskovalce pred cerkvijo blagoslovil. Blagoslovil je tudi vodo in sol, kar ljudje nato mešajo konjem med hrano. Na prireditvi je pel šentjernejski cerkveni zbor. V sprevedu sta stopala tudi konja konjeniške enote policije, sicer je pa bilo največ

zasnovana na majhnih, modernih in učinkovito oboroženih enotah.

SLOVENSKE POŠTNE ZNAMKE

Ministrstvo za promet in zveze je 26. decembra izdalo poštne znamke Republike Slovenije v vrednosti 1, 2, 4, 5 in 11 tolarjev. Ker zaradi stiske s časom ni bilo mogoče izpeljati javnega natečaja

podražitve gibale — v odstotkih — v tehle mejah: baterijski vložki in baterije (441), maščobe (356), čistila (345), mesni izdelki (338), meso (328), kmetijska zaščitna sredstva (317), jajca (316), kurjava (285), gradbeni material (265), zelenjava (262), ribe (260), mleko in mlečni izdelki (251), vozila (245), gospodinjska električna (244), prevoz (233), obutev (232), finančne in druge storitve (230), sadje (228), gospodinjski stroji (227), kulturne storitve (223), občinske storitve (219), časopisi (213), žito in žitni izdelki (205), tekstilni izdelki (202), zdravila (201), obrtne storitve (189), pošta (164), osebne storitve (161), stanarina in zemljiški prispevek (144), kmetijsko orodje (140), vrtci in domovi (85,3).

od tu in tam

AJDOVŠČINA

Tristoletnico prve izdaje pridig slavnega kapucina Janeza Svetokriškega in ponatis izbora pridig Sveti priročnik so tu praznovali z bogatim kulturnim

za vsebino in obliko novih znamk, je na enakih znamkah različnih vrednosti prikazan slovenski državni grb, tiskan v štiribarvnem ofsetu. Na znamkah je natisnjen datum prve obletnice plebiscita o samostojni in neodvisni Sloveniji.

PODRAŽITVE

Med decembrom 1990 in decembrom 1991 so se v prodaji na drobno

lastnikov kmečkih konj, ki so med seboj tekmovali, kdo bo konja lepše okrasil.

KOPER

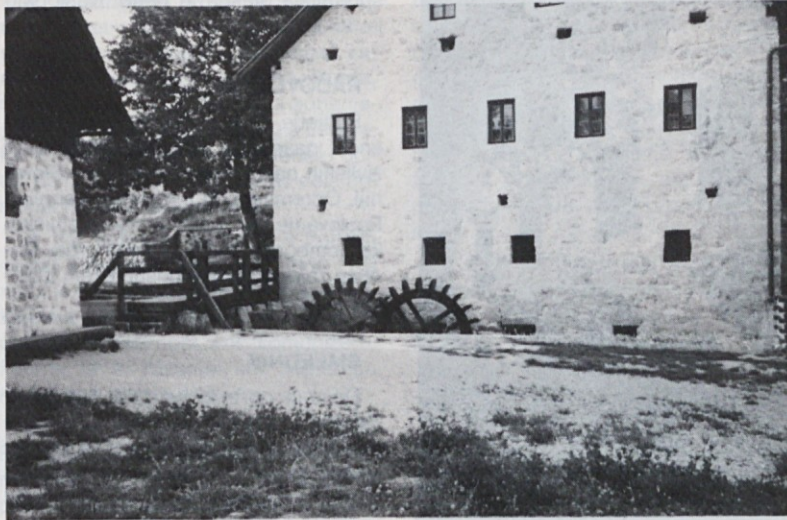
V Tomosu je redno zaposlenih 800. Ti so poslali lani na trg skoraj 140.000 izdelkov. Ko bi imeli več kupcev, bi lahko izdelali tudi 200.000 izdelkov, toliko, kot so jih pred leti z 2700 zaposlenimi. Zelo neugodno zanje je skrčenje bivšega jugoslovanskega trga: prodajajo samo v Sloveniji in izvažajo na Zahod, kar je njihov pravi poslovni cilj. Na Jug le občasno zamenjavajo blago za blago. Delajo predvsem za izvoz in trenutno imajo na trakiovih serijo dvo-koles za ZDA. Na zalogi imajo okrog deset tisoč končnih izdelkov, nekaj manj, kot je enomesečna proizvodnja. Letos nameravajo prodati na Zahod 56 % od 37.000 mopedov, 40 % od 50.000 stabilnih motorjev in tretjino od 32.000 motornih žag.

LAŠKO

Predvojna pivovarna Laško je vse leto zvarila toliko piva, kolikor ga zvari zdaj v enem dnevu. Končali so namreč sedem let trajajoče obdobje izjemno močnega razvojnega dela in vrsto naložb. Pivovarno so preoblikovali v delniško družbo in jo v celoti obnovili: v varilnico piva, kleti, filtracijo in polnilnico so namestili čisto nove proizvodne linije. Njene zmogljivosti omogočajo zdaj dnevno 15.000 oziroma letno tri milijone hektolitrov piva. To uvršča laško Pivovarno med deset največjih pivovarn v Evropi. V prvih mesecih lani so prodali 45 % celotne proizvodnje piva na jugoslovanski trg. Sedanja popolno zaporo tega trga občutijo kot težak udarec.

LJUBLJANA

V Javnih skladiščih so pripravili božični in novoletni sejem. Na njem je bilo mogoče dobiti vse, kar je kdo potreboval. Hala s sejmom je bila ogrevana, za otroke so pripravili vrtec, tako da so starši medtem lahko v miru nakupovali. Poskrbljeno je bilo tudi za jedačo in pijačo. Vstop je bil brezplačen. Na voljo je bil velik parkirni prostor.

Mlin na Trubarjevi domačiji na Raščici pri Velikih Laščah.

LJUBLJANA

V Pivovarni Union so vključili v redno proizvodnjo nove naprave za polnjenje steklenic, s kakršnimi se ponašajo le naj sodobnejše svetovne pivovarne. Te naprave polnijo avtomatsko in jih krmilijo računalniki. Omogočile bodo predvsem višjo kakovost piva in proizvodnost ter nižjo porabo vseh vrst energije, vode in čistilnih sredstev. Naložba je stala 30 milijonov DEM. Prejšnja oprema je bila stara dvajset let in skoraj povsem dotrajana. Nove naprave zmorejo v eni uri napolniti 50.000 steklenic piva. Vgradili so tudi dva računalniško krmiljena robota, ki naložita oziroma razložita 240 sodov na uro. V ljubljanskem Unionu je zaposlenih 500 delavcev, ki napolnijo skoraj 2000 hl piva na leto na zaposlenega, kar je evropsko povprečje. Lani je Union izvozil 30.000 hl piva, predvsem v Italijo, Švedsko, ZDA in Kanado. Vrednost izvoza je znašala 1,5 milijona dolarjev.

LJUBLJANA

Na Mednarodnem muzejskem salonu SIME 92 v Parizu se je Zveza muzejev Slovenije predstavila na zelo izviren način: z živo človeško ribico. Ta dvoživka, proteus, se je v slovenskem kraškem neokrnjenem podzemlju ohranila

tisoče let, kar je tudi eden znakov čiste in zelene Slovenije. Videti jo je mogoče v Postojnski jami. Francoski radijski program France Culture je pripravil polurno oddajo o Sloveniji. V njej je kustos Prirodoslovnega muzeja Aljančič govoril o človeški ribici.

LJUBLJANA

Založba Mladinska knjiga je izdala štiri nove učbenike slovenskega jezika za višje razrede osnovne šole. Berila so po sestavi nekje med zbornikom najboljših stvaritev in učbenikom. Sestavljalca Kocjan in Šimenc sta pri izbiri beril upoštevala predvsem učenčeve sposobnosti in njegovo zanimanje ter ga skušala spodbuditi k lastnemu ustvarjanju. Opaziti je izogibanje ideološkosti. Poleg leposlovnih besedil so v berilih tudi dnevniki, spomini in pogovori. Ti učbeniki se po mnenju strokovnjakov lahko primerjajo z najbolj kakovostnimi v Evropi.

MEŽICA

Prvič po koncu zadnje vojne so tukajšnji rudarji spet proslavili praznik sv. Barbare namesto državno določenega 3. julija. Ob tej priložnosti so ob vходу v jamo Graben v Žerjavu postavili relief te svoje zaščitnice, ki ga je

Mogočna kmečka hiša
v Železnikih.

blagoslovil črnjanski župnik. Pri prosvetnem programu sta sodelovala rudniška godba na pihala in pevski zbor Mežiški knapi.

NOVA GORICA

V novogoriškem Pecivu so dobili novo krušno peč, kakršne še nimajo nikjer drugje v Sloveniji. Površina, na kateri se peče kruh, je iz brušenega granita, v drugih pečeh je kovinska. Kakovost kruha iz te peči je bistveno boljša od kruha iz običajnih peči. V tej pekarni spečejo na dan — obratujeta še tudi dve običajni peči — 8300 kg kruha in pekovskega peciva.

POSTOJNA

V Postojnski jami so o božiču pripravili žive jaslice, ki jih je prišlo vsak dan gledat kakšnih 1200 ljudi. Nahajale so se v prostoru Tartarus, ki navadno za obiskovalce ni odprt. Jaslice so negibno prikazovale različne prizore betlehemskega dogodka: angelovo označenje Mariji, prihod pastirjev, obisk Sv. treh kraljev, Jožefa in Marijo z malim detetom v jasliah . . . Prizore je

spremljala glasba in petje. Nastopalo je 15 igralcev.

RADOVLJICA

Podjetje Živila iz Kranja je odprlo tu eno najlepših in najsodobnejših živilskih nakupovalnih središč v Sloveniji. Opremljeno je z vrhunsko tehniko. Poslovanje je vodeno računalniško, kar omogoča stalni nadzor nad stanjem zalog, prodajo posameznih izdelkov in številom kupcev.

SMLEDNIK

Domači obrtniki so pod nadzorom Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine že skoraj obnovili 14 kapelic križevega pota pod starim smledniškim gradom. Kapelice so bolj znane pod imenom smledniška Kalvarija, zgrajene pa so bile sredi 18. stoletja. Obnoviti morajo samo še zadnjo kapelico in freske.

SREDIŠČE NA GORIČKEM

Vrtalci lendavske Nafta so končali z raziskovalnim vrtnjem vrtine v Središču v soboški občini. Ugotovili so, da je vrtina v posameznih zemeljskih plasteh v globini od 2400 do 2650 metrov obetavna. Zato so se odločili nadaljevati z raziskovalnim vrtnjem. Vrtnanje so strokovnjaki opravili za polovico manjše stroške, kot je to običajno v svetu. Na Petiškovem polju pri Lendavi so ohranili letno proizvodnjo 3000 ton nafte, proizvodnjo zemeljskega plina so pa zvišali s šest na 30 milijonov kubičnih metrov.

ŠPETER SLOVENOV

V tem zamejskem mestecu ob Nadiži so praznovali 25-letnico izhajanja versko-kulturnega lista DOM. Praznovanje se je začelo v starodavni cerkvi sv. Kvirina, nadaljevalo pa z okroglo mizo v občinski dvorani, kjer sta sodelovala tudi predsednik slovenske vlade Peterle in predsednik deželnega odbora Furlanije-Juljske krajine Biasutti. Za beneške Slovence je vera silno pomembno življenjsko vodilo: ohranjala jih je v zvestobi do družine, domačije, slovenske kulture in jezika, zato je odigral DOM tako pomembno vlogo. Hudo je, da beneški Slovenci zaradi gospo-

darske zaostalosti z domače zemlje bežijo, italijanska vlada pa tudi ne naređi dovolj, da bi imeli delo doma.

VIPAVA

Zasebna šola — škofijska gimnazija v Vipavi praznuje letos 40-letnico obstoja. Lani je bila notranja šola s posebnim zakonom javno priznana. Nabaviti so morali precej nove šolske opreme, posebno za učilnice za kemijo, fiziko in biologijo, in dobiti še nekaj profesorjev. Tretjina profesorjev je duhovnikov, dve tretjini pa laikov. Šola obiskujejo sedaj tudi zunanji dijaki, fantje in dekleta. V vseh štirih letnikih imajo latinščino in po eno tedensko uro verouka.

VELENJE

Leta 1961 je Gorenje prodalo tuji trg prvih 200 štedilnikov. Danes izdeluje gospodinjske aparate, računalniško opremo, električne grelnike vode, barvne televizorje, pohištvene sestavne dele, keramične ploščice in sanitarne splakovalnike. Na tujem iztrži letno že več kot 300 milijonov dolarjev. Njegove izdelke poznajo v 92 državah sveta. Zaposluje 13.000 delavcev.

VELIKA PLANINA

Turizem na Veliki planini je po nekaj mesecih premora, ki je nastal zaradi menjave dveh žičniških gondol, starih 27 let, spet zaživel. Predstavniki kamniške občine so na prehodu leta znova odprli žičniški promet med Kamniško Bistrico in Veliko planino. Na goro in z nje vozita sedaj dve najsodobnejši gondoli italijanske izdelave, vredni 1,1 milijona DEM. Čimprej je treba urediti tudi cesto do spodnje postaje žičnice in na Veliko planino napeljati elektriko.

VRHNIKA

V vrhniški Kovinarski so predstavili mobilno trgovino, to je tovrnjak, ki se na eni strni odpre, znotraj je pa zgrajen kot prodajalna. V taki trgovini na kolesih lahko prodajajo kruh, sadje in zelenjavo, pa tudi meso in ribe. Potujoča trgovina je nastala po preusmeritvi proizvodnje Kovinarsko v civilne namene.

vrenje v slovenskem kotlu

SPOR PETERLE — RUPEL SE JE ZAOSTRIL

Zunanji minister **Rupel** je na zboru ljubljanskih demokratov v Cankarjevem domu (11. decembra) napadel Pirnatovo stranko (SDS-NSS) in Peterletov odnos do parlamenta. A z njegovim napadom niso zadovoljni niti v njegovi stranki.

Predsednik vlade **Peterle** je Ruplu očital, da ogroža ugled Slovenije v tujini, in pri tem rekel, da bo svetu Demosa predlagal njegovo razrešitev, to pot že tretjič.

Trenja med Peterletom in Ruplom so že dolgo znana. Rupel ni mogel vse od začetka nove vlade požreti tega, da so dobili krščanski demokrati na volitvah več glasov kot njegova stranka, s tem pa tudi mandat za sestavo vlade. Rad bi izsilil to, da bi bil predsednik slovenske vlade nekdo iz njegove stranke, po možnosti on sam. Zato Peterleta, kjer le more, ponižuje in dela mimo njega. Pri svojih potovanjih v tujino se povezuje s Kučanom, bivšim komunistom, kot je tudi sam. Peterle ni bil nikdar komunist, bil je pa vedno in ostaja deklariran kristjan, in to gre očitno Ruplu (pa tudi Hribarju, Bavčarju in še komu iz SD) na jetra. Jasno je treba povedati, da delajo ideološko zdravo prav ti liberalci, ne pa morda demokristjani, kot hoče kdo to prikazovati.

● **4. januarja 91** se je sestal Demosov svet v ljubljanski gostilni Urška, na katerem je **Peterle predlagal zamenjavo** zunanjega ministra **Rupla**. Očital mu je, da Slovenija na zunanje-političnem področju ni dosegla tistega, kar bi lahko. Rupel pa je Peterletu očital, da ni sposoben usklajevati dela posameznih ministrstev.

● **12. januarja 91** se je v Poljčah sestal Demosov poslanski klub. Na njem je **Rupel govoril o obujanju klerikalizma** na Slovenskem, ki naj bi bil podobna nevarnost kot komunizem. Peterle je to razumel kot napad na krščanske demokrate.

● **V začetku marca 91** je Peterle Ruplu očital, da pripravlja zunanje ministrstvo obisk pri vplivnih francoskih politikih prepočasi in da izrablja Rupel svoj položaj za to, da dela reklamo za svojo stranko v tujini. Takrat je na seji vlade **Peterle** rekel, da **ni več pripravljen sodelovati z Ruplom**. Rupla na tisti seji ni bilo.

● **5. junija 91** je finančni minister Šešok v parlamentu rekel, da bo treba na dejansko osamosvojitve še počakati. Ruplova stranka SDZ je — z Ruplovim podpisom — Peterletu očitala lagodnost pri pripravi osamosvojitve. **Peterle** je nato **Ruplu očital, da mu je s tem zasadil nož v hrbet**.

● Zapletalo se je tudi **pri imenovanju slovenskih zastopnikov v tujini**: Rupel zagovarja poklicne diplomate — seveda so pa poklicni zastopniki lahko samo bivši partijci, ker so se v prejšnjem enoumju samo oni lahko izsolali v diplomaciji — Peterle pa hoče ideološko neobremenjene zastopnike.

● **V začetku novembra 91** je prišlo

do **razpada SDZ** v levičarski Ruplovdel (DS) in v desničarskega Pirnatovega (SDZ-NDS). Temu razkolu botruje predvsem strah liberalcev (Hribar, Rupel, Bavčar) pred „klerikalci“. Kristjani naj bi preveč dvigali glave. Seveda se bodo morali ti gospodje še naučiti življenja v demokraciji, saj imamo v njej tudi kristjani pravico politično delovati.

● Ruplova DS **ni bila pripravljena podpreti** vladnega predloga o **lastnijnjenju**, s tem pa omajala trdnost Demosa.

ALI NAJ VLADA PADE?

Pod tem naslovom je napisal v SLOVENCU (Ljubljana, 18. 12. 91), Peter Millionig, Washington, komentar, ki ga objavljamo v skrčeni obliki.

Tisti krogi, ki imajo v Sloveniji žal še vedno resnično oblast, **bodo v kratkem** uprizorili odločilno **vladno krizo**. Klic po „strokovnjakih“, ki naj bi se na vladanje razumeli, bo postal po priznanju Slovenije še močnejši, čeprav izstavljaajo zgodovinski dokazi bivšim voditeljem skrajno negativno spričevalo.

Pred skorajšnjim priznanjem evropskih držav **ne kaže vreči vlado**. Vsi se namreč zavedajo, da bi odstrel krščanskega demokrata Peterleta z mesta ministrskega predsednika sprožil negativno verižno reakcijo v vladnih hišah zahodnih držav, saj bi s tem Slovenija dala svetu signal, da se bivši boljševiki pod krinko preimenovanih strank politično spet uveljavljajo. Takšne Slovenije pa ne gre sprejeti v klub neodvisnih demokracij.

Pri odstranitvi Demosove vlade bi **Ruplovi demokrati** utegnili nagniti tehtnico **v prid opozicijskemu bloku**, posebno ker se sami vidijo v vodilni vlogi neke nove sredinske strankarske zveze. Dogovor med Ruplom in Ribičičem načelno ni izključen, saj prihajata oba iz enakega idejnega in ideološkega obeležja.

Zbor združenega dela — eden od treh zborov skupščine — bi lahko še naprej nasprotoval sprejetju demokratičnih lastninskih zakonov. **Vlada „strokovnjakov“** pa bi imela čas, da **prejšnjim voditeljem** in njihovim zaup-

Minister Dimitrij Rupel

nekaj ugotovitev predsednika slovenske vlade

Pred kratkim je g. Peterle med drugim povedal tole:

- Proces spreminjanja gospodarstva gre v skladu s tem, česar je Slovenija zmožna. Marsikaj se je že bistveno spremenilo na boljše. Nekatera podjetja, ki so bila zelo šibka, že kar dobro poslujejo. Medtem ko je npr. na Slovaškem padla proizvodnja za 20 %, se je v Sloveniji znižala le za 15 %. Družbeni proizvod bo še padal, a priznanje Slovenije in lastninska reforma lahko pripeljeta Slovenijo do hitrega gospodarskega vzpona že leta 1993.

- Jugoslavija je predmet političnega tekmovanja med Ameriko in Evropo. Poleg tega ima Srbija na voljo večino od 84 nekdanjih jugoslovanskih ambasad in vse možnosti za širjenje svoje resnice. Tu so še gospodarske koristi: ZDA bolj zanima 10-milijonska Srbija kot dvamilijonska Slovenija in 4,7 milijonska Hrvaška. S svojim ravnanjem ZDA dejansko podpirajo srbske napadalce.

- Na RTV ni pravih strokovnjakov in dogovarjanja med sodelavci. A za sedaj ni mogoče ničesar narediti. Tudi če bi hoteli zamenjati veliko urednikov in časnikarjev, ni ljudi, ki bi jih nadomestili.

Stranka Slovenskih krščanskih demokratov ima že več kot 30 tisoč članov in kakšnih 50 krajevnih odborov. Njen lep razvoj je eden od razlogov za številne napade nanjo, za ocenjevanje nje kot „desne revolucije“ (Rupel) in kot zbirališča najrazličnejših oblik „sovražnikov države“.

nikom **spet zagotovi oblast** v slovenski politiki — edino namreč, ki so jo z lanskiimi volitvami izgubili, kajti gospodarstvo imajo zaenkrat še vedno trdno v rokah.

V tej računici se vse izide, dokler je možno odstraniti **Peterleta**. Pričakovali so (Rupel in še kdo), da Peterle ne bo kos nalogi mandatarja. Pa se je pojavil kot meteor na slovenskem političnem nebu in njegov **ugled** — mednarodni ter doma — samo **raste** in raste. Odtod Ruplova zbežnost in stalni napadi na premiera. Zdaj minister Rupel celo že sklicuje tiskovne konference v imenu zunanjepolitičnega resorja, na katerih razpravlja izključno o svojem razmerju do šefa slovenske vlade. Nekaj takega je možno seveda le v poboljševiški Ljubljani. Kot član katerekoli zahodne vlade bi bil zunanji minister za takšno početje takoj odpoklican.

Slovenski levi blok, ki nosi vso politično odgovornost za gospodarsko opustošenje domovine, se zaveda, da **se je mogoče znebiti Peterletove vlade le s prevratom v skupščini**. Kajti zdaj ima še dovolj svojih poslancev v parlamentu, večina pa jih po novi ustavi in ponovnih volitvah ne bo več na tem mestu. Parlament v sedanjih sestavi ni več reprezentativen. Danes bi Peterletovi krščanski demokrati poželi precej večjo zmago kot lani, prav tako ljudska stranka in še katera druga, ki bi skupno v novi koaliciji utegnile dobiti absolutno večino. Zato bi prisiljen padeč sedanje vlade ne ustrezal izkustveno ugotovljeni volji slovenskih državljanov.

O tako kočljivem vprašanju, kot je imenovanje nove vlade, naj odločajo Slovenci na edini primeren način — z volitvami. Vse drugo je **nedemokratično** in služi le utrjevanju lastne oblasti. O oblasti pa vemo, da je tisti, ki si jo imeli 45 let in z njo zapravi narod in gospodarstvo, ne zaslužijo nazaj — pa naj nastopajo kot takšni ali drugačni strokovnjaki — ali preprosto kot navadni izsiljevalci.

DEMOS SE JE RAZŠEL

Vladna zveza **Demosovih strank** se je dan pred Silvestrovim večerom spo-

razumno **razšla**. Stranke so se miselno vedno bolj oddaljevale med seboj, tako da je postalo sodelovanje nemogoče. K razpadu je največ pripomogla Demokratska stranka — zlasti njen predsednik Rupel — ki je najprej razcepila prejšnjo SDS na dvoje, potem pa začela napadati kristjane, češ da Slovincem grozi desna revolucija.

Predsednik Demosa **Pučnik** je povedal, da je **Demos dosegel večino** točk svojega predvolilnega programa, zlasti osamosvojitve, samostojnosti in mednarodno priznanje republike Slovenije, kar zdaj omogoča tudi uspešnejše gospodarjenje. Te stranke so sedaj predlagale predčasne volitve, ki naj bi se vršile najkasneje do konca aprila 1992.

Na **prihodnje volitve** utegnejo iti stranke v tej-le povezavi:

- **na desni**: Slovenski krščanski demokrati (Peterle), Slovenska kmečka zveza-Ljudska stranka (Oman), Slovenska demokratska zveza-Narodno demokratska stranka (Pirnat), Liberalna stranka (Gros).

- **na sredi**: Demokratska stranka (Bavčar), Zeleni Slovenije (Plut), Socialdemokratska stranka Slovenije (Pučnik).

izjave predsednika demosa

Iz intervjuja dr. Jožeta Pučnika ljubljanskemu dnevniku SLOVENEC (21. 12. 91) objavljamo nekaj najbolj zanimivih izjav:

- Moram reči, da je **Demos v krizi**. V Demosu opažamo, da v vodstvih strank ni več pripravljenosti za sodelovanje. Rupel-Bavčarjeva skupina se je vsebinsko oddaljila od Demosa.

- Za Demosove stranke bi bilo najugodnejše, če bi imeli **volitve že v prvi polovici 1992**.

● **na levi:** Stranka družbene preno-ve (Ribičič), Slovenska socialistična stranka (Žakelj), Liberalno demokratska stranka (Školč).

Če bodo šle stranke v volilni boj v tej povezavi, bo dobila največ glasov prva ali druga skupina. Krščanski demokrati imajo 50.000 članov, Demokratska stranka pa le 5000, čeprav se zadnje čase ponuja kot edina rešiteljica Slovenije v bližnji preteklosti in v prihodnosti.

NOVA VLADA?

K postavitvi nove slovenske vlade **se najbolj mudi Bavčar-Ruplovi Demokratski stranki**, ker naj bi po raziskavah javnega mnenja, katerih rezultate objavlja ljubljansko DELO, imela ona danes v Sloveniji največ privržencev in računa, da bo novi predsednik vlade Bavčar. Vendar sta tu dva pomisleka: prvi je ta, da omenjenim raziskavam nihče v Sloveniji ne verjame in DS nima toliko privržencev, kot kažejo te raziskave, drugi pomislek je pa ta, da Bavčar za večino strank ni sprejemljiv kot novi predsednik vlade. Veliko več upanja za to mesto bi imel Drnovšek,

ki pa bi rajši kandidiral za predsednika predsedstva Slovenije kot za predsednika vlade. Za kandidata vlade se pojavlja še ime bivšega direktorja Gorenja Rigelnika.

Sicer se pa stranke, ki snujejo to varoto, še niso mogle zediniti o vprašanju, ali naj bi postavili vlado strokovnjakov ali politično vlado. Že naprej obljublajo, da bi pri politični vladi za desne stranke ne bilo mesta.

Kolikor bolj postajajo načrti o novi vladi podrobni, s toliko več **težavami** se načrtovalci srečujejo. In vse kaže, da bodo skušali pohiteti s sprejetjem vsega, kar je treba opraviti pred volitvami, in volitve uresničiti v aprilu. Tako bi ostala do tedaj na krmilu države Peterletova vlada in Peterle in ministri nekdanjega Demosa bi šli na volitve kot člani vlade, kar bi pa pri volitvah pomenilo precejšnjo prednost.

Ni se mogoče znebiti vtisa, da je zahtevo po novi vladi, ki jo že dve leti ponavlja levi blok, torej bivša oblast, sedaj pograbila DS, pri tem je bil najglasnejši Rupel, ki kot strog liberallec ne prenese, da bi bil njegov vladni šef krščanski demokrat Peterle.

Na predkongresni konferenci Kr-

ščanskih demokratov je Peterle rekel, naj DS, ki je izrazila nezaupanje v vlado, tudi umakne iz nje svoje ministre, če ji je odpovedala podpora. Zavzel se je tudi za temeljno politično kulturo vseh strank v predvolilnem boju. Krščanski demokrati, je rekel, ne bodo v njem poniževali drugih strank. V njegovi stranki se še niso pogovarjali o novih povezavah z drugimi strankami: te bodo možne s tistimi strankami, ki imajo sorodne politične programe kot ona in ki so se do sedaj izkazale za vredne zaupanja. Sicer pa bodo o povezavi krščanskih demokratov odločali volilni rezultati prihodnjih volitev.

● Pričakujem, da **bo** januarja ali februarja **opozicija prešla v napad na vlado** z namenom, da jo zruši. Do takrat se bo verjetno tudi Ruplova in Bavčarjeva skupina odločila za svojo strategijo in poiskala zaveznike; računam, da pri nekaterih opozicijskih strankah. Namen je jasen: vlado je treba zrušiti zato, da se Peterletu in njegovi stranki prepreči, da kot predsednik vlade kandidira na volitvah. Isto velja za ministre. Če gre vladni minister v volilni boj, ima velike prednosti.

● Če pade Peterle, obstaja možnost, da **se vzpostavi vmesna** (opozicija bo temu rekla ekspertna) vlada, skušali pa bodo seveda priti

vanjo. Ta ekspertna vlada bi na neki način nastopala z vladnega položaja tudi na naslednjih volitvah oziroma v volilnem boju, s čimer bi si pridobila nekatere točke. Hkrati se bodo 1992 pokazali prvi sadovi: v Slovenijo bo prišel prvi kapital, podpisovali bodo razne pogodbe, povezane s priznanjem. Na neki način se ljudje zbirajo, da bodo poželi prve sadove.

● Možno je še, da **bo vlada ob šibki večini pod nenehnim napadom javnosti**, ker ne bo mogla uveljaviti svoje politike, kar bo spet neugodno vplivalo na njen položaj.

● Kakor je **Ruplova skupina** z dramatičnim odhodom s kongresa (Slovenske demokratske stranke)

vznemirila javnost, tako si je po tem z neprimernimi in neodgovornimi izjavami poskusila prilastiti politični kapital. Sem odločno proti takšni razprodaji, kajti preprosto ni nikogar, ki bi bil bolj zvest Demosu kot kdo drugi. Vse stranke v njem so enakopravne.

● Nimamo podlage niti za kakšno levo diktaturo niti za kakršnokoli drugo. Izrazi, kot so fašizem, klerikalizem . . . — to je zloraba političnega slovarja. Temu bi rekel zato cenena **politična demagogija**. Tudi oznaka „desna revolucija“ spada v neutemeljeno in neopravičljivo terminologijo. Če kdo uporablja pojem revolucije v tem pomenu, potem sploh nima pojma, kaj je revolucija.

iz zapiskov zdomskega župnika

moja zdomska fara

maša za tri ljudi

Čeprav je bil odstotek nedeljnikov v naši mestni cerkvi porazno nizek — 2 % — je vendarle bila prva cerkvena vsako nedeljo prenapolnjena, druga, večja, pa kar lepo zasedena. Za mašnika je to čisto drugačen občutek, kot če pride k maši le peščica vernikov. Pri tem mi prihaja na misel tale primer.

Neke zimske sobote se je tja proti 10^h zvečer vrnil moj kolega od maše, ki jo je imel v nekaj **nad 100 km oddaljenem kraju**. Tam je živel skupina kakšnih sto Slovencev. Pot z avtom je bila naporna, saj je bila tema, pa še močno je snežilo.

K maši so prišli trije možje, vsi trije ločeni. Prišli so bolj iz simpatije do duhovnika kot iz drugih nagibov. Pred mašo so si dušo že malo privezali. Niso prav vedeli, kako bi pri maši sodelovali, čeprav bi seveda radi kar najbolj lepo. Za vsako duhovnikovo besedo so odgovarjali „Amen“.

Po evangeliju jim je bilo treba kaj popridigati. Pridiga se je glasila ne-

kako takole (priimki so spremenjeni):

„Kaj naj vam rečem? Ti, Kočar, ti veš, da ne živiš tako, kot bi moral.“

Kočar: „Ja, gospod.“

„In ti, Sadar, prav tako.“

Sadar: „Ja, gospod.“

„In ti, Hribar tudi.“

Hribar: „Ja, gospod.“

„Kaj naj rečem? Veste kaj. Obljubite mi, da boste vsak večer molili eno zdravamarijo. Tako se vas bo mogoče Bog usmili. Kočar, ali mi obljubiš to?“

Kočar: „Ja, gospod.“

„In ti, Sadar?“

Sadar: „Ja, gospod.“

„In ti, Hribar?“

Hribar: „Ja, gospod.“

„Sedaj pa lepo tiho sedite in ne odgovarjajte več na vsako mojo besedo z „Amen“. Pri spremenjenju boste poklekli. Kdaj bo to, vam bom že povedal.“

Po maši so povabili duhovnika v krčmo in mu hoteli plačati, kar koli bi hotel spiti, saj so razumeli, da je „žeja hujša kot domotožje“, a duhovnik je imel pred seboj spet naporno vožnjo in pač ni smel biti žejen, vsaj alkohola ne ali vsaj ne preveč. Potem so plačali „članarino“, kot so rekli — mišljena je bila naročnina za „lučko“, to je za Našo luč. Srečni so bili, da so z mašo in „članarino“ dali Bogu, kar je božjega, posebno pa, da so „osrečili“ svojega gospoda župnika.

Seveda je njega še čakala vožnja nazaj, skozi noč in snežni metež. In najbrž si je dopovedoval, da Bog ne gleda na uspeh, ampak na naše delo, kljub vsemu pa le ni mogel sam sebe do konca prepričati, da je s tem čisto tako. Hotelo se mu je dozdevati, da **mora tudi v Gospodovem vinogradu veljati neko pametno sorazmerje med naporom in uspehom**.

Leta kasneje je nekoč pripovedoval naš duhovnik, ki deluje nekje na severu Evrope, kako **se vsak mesec vozi maševat za Slovence v 200 km oddaljeni kraj**, v katerem živi več sto naših rojakov. **K maši jih prihaja 10 do 15.**

„Ima me, da bi naredil tako, kot je Gospod naročil svojim učencem, da naj storijo, če jih v kakšnem kraju ne sprejmejo: „Otresite prah z obuvala in pojdite drugam!““

Ker sem že pri vožnjah, naj ome-nim dve srečanjii naših duhovnikov s policijo, prvega v Nemčiji, drugega v Avstriji.

Nekoč se je moj kolega vračal od obiskov naših rojakov, pri tem je pa vozil malo prehitro. Padel je v policijsko zasedo, ki je imela v šotoru radarsko napravo in ugotovila njegov prekršek.

Policaj, velik, zastaven mož, je mojemu kolegu vzel osebne dokumente, si jih izpisal in že določil denarno kazen.

Ta mu je razložil, da je duhovnik, da prihaja z dušnopastirskega obiska in da dvomi, da bi prehitro vozil.

Policaj ga je nekaj časa gledal, nato mu pa velel, naj malo počaka, da preveri podatek o prekršku.

Ko se je iz šotora vrnil, mu je izročil dokumente in rekel: „No, to pot niste vozili prehitro, glejte pa, da nikdar več ne boste!““

Neki drug naš zdomski duhovnik je nekoč od doma vozil škofa Leniča. Skozi Avstrijo je vozil prehitro in ustavil ga je policaj.

„Dvesto šilingov kazni,“ mu je rekel.

„Vozim škofa,“ je odgovoril duhovnik.

Policaj se je nagnil in pogledal v avto. „Dobro. Sto šilingov.““

prvo pustovanje

Pravzaprav je malo čudno, da duhovnik pripravlja pustovanje, a kdor je kdaj živel v tujini, ve, kako je za vsakogar posebno prvi čas njegovega bivanja na tujem **prijetno, če pride skupaj s Slovenci**, da lahko s njimi po domače poklepeta, komu potoži, kar ga tlači, in si poišče opore.

Slovenski duhovniki so že vse od prvega časa po vojni skrbeli za takšna srečanja. „Ljudska oblast“ se je na to spomnila šele precej pozneje, pa še to tako, da je pripravljala občasna srečanja vseh Jugoslovanov. Med Jugoslovani se pa naši ljudje niso nikdar dobro počutili. Tako je Cerkev državo prehitela in država je na vse mogoče načine Cerkvi nagajala tudi na tem, družabnem področju. Pač sad rdečega enoumja.

Prvo pustovanje v času mojega župnikovanja smo pripravili v „štali“, saj ni nihče vedel, koliko ljudi bo na pustovanje prišlo. Dejansko jih je prišlo toliko, da so se šele po treh urah lahko prvi pari zavrteli — prej ni bilo prostora za ples. Mnogi pa so morali oditi, ker kratko malo ni bilo prostora.

Da bo bolj prijetno, **smo pripravili tudi šaljivo pošto**. Na posamezne mize smo postavili steklenice, vanje pa vtaknili paličice, ki so nosile na kartončkih imena posameznih slovenskih krajev: Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Novo mesto, Postojna . . . Kasneje se je ta lepa zamisel izkazala za skoraj usodno. Mize so zasedli pač tisti, ki so prišli najprej. Kasnejši prišli so zahtevali zase mizo, ki je nosila ime njihovega kraja: Ljubljančani mizo z napisom Ljubljana, Mariborčani Maribor itd. Toliko, da ni prišlo do pretepa.

A do pretepa je vseeno prišlo. Seveda, prostor je bil majhen, zrak vroč, glave pa tudi, saj je komaj kdo pil limonado. Zakaj je prišlo do pretepa, ne vem. Še danes pa vidim možaka, ki mu je bil nekdo potegnul s telesa suknjič, jopico in srajco in

ga je tolkel. Oba sta bila precej „pod paro“. Poklicali so me k dogajanju. Tolkaču sem rekel, naj vendar neha. Pozorno me je pogledal in ko je opazil pod mojim belim ovratnikom črno podlogo, šemiseto, je prepoznal v meni cerkveno gosposko in se je vdal: „Ker ste mi vi rekli, zato ga ne bom več. Sicer bi ga pa še.“ Pa naj kdo reče, da je Cerkev kar tako!

Nekdo je ubil krožnik in vrček za pivo. Natararica je prišla k meni s **policajem**, ki ga je bila poklicala. Ko sem zagotovil, da bom vso škodo poravnal — ja, kaj drugega pa naj bi za božjo voljo storil? — je bil mož postavne pomirjen, natararica pa tudi. Da nisem raziskoval, kdo je kaj razbil, se razume samo po sebi.

Spomnim se še, da je bila na prireditvi slučajno navzoča kot gostja neka mlada, a že tedaj precej znana pianistka iz Ljubljane s svojim nordijskim ženinom, ki je pri mizi, kjer je sedel „glavni štab“ prireditve, pogovarjala nekega Prekmurca — ta je tam neutolažljivo jokal. Zakaj, ne vem. Tudi ne, ali ga je potolažila. Vem le, da se je kasneje poročil in se še večkrat prikazal v našem krogu, če že ne v cerkvi, pa vsaj na plesih.

V poročilu v Naši luči berem, da se je na tem pustovanju vršilo **nagradno uganjevanje**, pri katerem so trije zmagovalci dobili vsak po eno steklenico dobrega francoskega vina, in **srečolov** s sto majhnimi in štirimi velikimi dobitki (električnim mešalnikom, tranzistorjem, fotografskim aparatom, magnetofonom).

V zvezi s tem naj omenim, da smo na vseh kasnejših pustovanjih in vinskih trgatvah pripravili tudi srečolov, od katerega nismo imeli nikdar nobenega pravega dobička: včasih je bilo nekaj mark izgube, včasih pa nekaj mark dobička. Ves denar od prodanih srečk smo vtaknili v dobitke: v tisoč majhnih, tolažilnih, in tri velike (ti so skupaj znesli okrog 1000 mark). Srečke smo naročali vedno v policijsko zapriseženi tiskarni.

Neki ponedeljek po našem pustovanju me je ustavil na postaji podzemске železnice neki rojak in me vprašal:

„Poslušajte, ali pri srečolovu na vašem pustovanju res ne veste, v kateri vrečki se nahajajo srečke za glavne dobitke?“

„Res ne. Saj so srečke policijsko zaplombirane.“

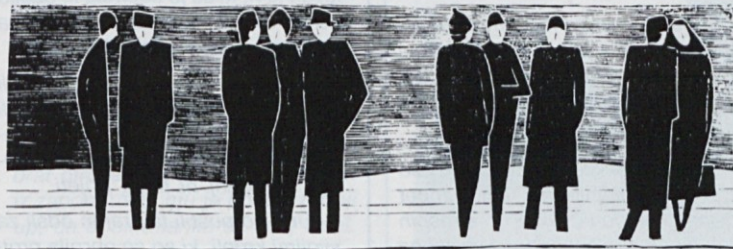
„No, saj bi vam skoraj verjel. Včeraj sem namreč pri vašem srečolovu zadel fotografski aparat.“

Najrajši bi se zjokal. Jaz, kajpada.

V poročilu s tistega pustovanja berem v Naši luči še tole: „Kranjskih klobas, ki jih ni bilo tako malo, je zmanjkalo mimogrede. Za godbo je skrbel predvsem g. Zdravko. Vsak udeleženec je dobil na prsi slovensko zastavico.“

on

bo še

jospip jurčič

jurij kozjak

slovenski janičar

Dosedanja vsebina:

Na gradu Kozjak je gospodaril štiridesetletni Marko Kozjak. Žena mu je rodila sina Jurija, po porodu pa umrla. Na gradu je živel tudi Markov mlajši brat Peter.

Marko je zalotil mladega cigana pri kraji in ga tako močno udaril, da je ta za posledicami umrl. Ciganov oče je sklenil, da bo sina maščeval. S Petrom je sklenil kupčijo, da odpelje Jurija v Turčijo.

Marka je to tako potrlo, da je odšel k stiškim menihom.

V deželo so prihrumeli Turki. Možje in fantje so se branili proti njim s samostanskega zidu, ostali so se razbežali. Prvi je prekoračil obzidje velik janičar, turški poglavar — Jurij Kozjak.

Padal je mož za možem ali smrtno ranjen ali zvezan. Kakor volkovi davijo ovce sredi črede, tako so v cerkvi klali, sekali Turki. Kopicice mrtvih so ležale po tleh.

Tu je moral gledati oče, kako so grozovito trpinčili sina, tam je zopet krepak mladenič videl v strašnih bolečinah očeta, vendar z vezmi na rokah in nogah, ki mu niso dale, da bi se maščeval nad sovražnikom, bolj neusmiljenim od divje zveri.

Kdo naj popiše grozo in trepet plahе matere, ki je, sama slabotna in brez moči, skušala skriti in braniti svojega otroka, kako se je naposled bojevala celo z zobmi, preden so ji iztrgali dete iz rok?

Prepuščam domišljiji spoštovanih bralcev, da si naslikajo obraz, poln strahu, dodamo le to, da Turki niso nikomur prizanašali. Kdor je bil slab, star, takega so nabodli brez milosti ali kako drugače okrutno umorili. Tudi menihe je čakala ta usoda. Mlajše so zvezali, starejše pobili.

Velikanski janičar se je pomaknil nazaj, précej ko je minil boj z oboroženimi možmi. Bojevati se z neoboroženimi starci in ženami, to ni bilo po njegovem.

Mesarjenje je dolgo trajalo.

Počasi se je cerkev izpraznila nasičenih volkov. Naposled so ostale samo še kopicice mrtvih v lužah krvi, ki se je nabirala in cedila po cerkvi. Bili so žalostni dnevi za naše slovenske prednike.

Poslednji Turki, ki so zapustili oskrunjeno svetišče, so ga hoteli še zažgati. Zažigali so dolgo leseno lopo, predvežje božje hiše, vendar se ogenj ni hotel prijati.

Turki so pustili ta kraj in odšli za svojimi krdeli, ki so se obrnila proti kloštru: če so hoteli s pridom vse pobrati, niso smeli naprej mimo zaprtega kloštra, zlasti ker je bilo

povsod znano, da hrani velika bogastva.

Tistega dne zvečer je bila vas prazna. Prebivalcev ni bilo, Turki so jih bili pobili ali odpeljali, Turkov pa tudi ne, kajti mesto, kjer niso mogli več opravljati svojega krvavega rokodolstva, so bili zapustili.

Tisti žalostni verčer, ko se je rumeno sonce skrilo za hribe, je korakal naš stari znanec, dolgi cigan, skozi vas, kot edini človek, ki se ni zmenil ne za domačine ne za Turke: s svojo zvijačo je prekanil vse.

Krenil je naravnost proti cerkvi. Po pokopališču grede pregleda vse mrtvece, kakor da bi med njimi nekoga iskal. Zunaj ga ne najde, zato gre v cerkev. Ne gleda, kam bi stopil, ali v mlako sesedene krvi ali na človeka. Išče naprej po svoji poti.

„Ni ga tukaj, starega,“ pravi nazadnje in se odpravlja ven. „Torej ga ni bilo tu, zakaj takemu staremu in trhlemu možu ne da Turek drugega kakor nož v prsi. Vrvi ni vreden, ker je za sužnja kakor jaz za meniha. Tedaj je moral biti drugje, ostal je v kloštru in ti, Samol, boš imel dela. Dobro, dobro, da ga le tukaj med mrtvimi ni in da je janičar, njegov sin, še pred kloštrom, vse drugo bom že jaz izpeljal.“

Med zobmi tako godrnjaje hoče cigan zopet zapustiti kraj, kjer je ravno prej imela smrt bogato košnjo.

Zdajci se začuje izmed mrtvih glas, kakor bi kdo zastokal. Cigan postoji. Šele ko se drugič začuje jek, pristopi bliže.

„A, opat je tukaj!“ reče cigan, ko vidi meniha pod mrtvo kopicico.

„Nu, Turki niso imeli pameti, da so tega potolkli, čeprav ga niso do konca. Ta se bo zbrihal.“

Ko to reče, hoče oditi, pa pomisli: „Morda bi mi on povedal.“

Pripogne se, vzdigne opata, oprta ga čez ramo in ga odnese iz cerkve, s pokopališča na zeleni grič.

„Še ranjen ni,“ mrmra cigan, ko ga otiplje in ogleda od vseh strani. „Samo prek glave je eno dobil, vse

drugo je prišlo od strahu. Ha, ha, koliko je od tega, da bi me bil ta gospod lahko obesil, in bi me bil! Svet se obrača."

Sveža večerna sapa opata kmalu zdrami. Cigan mu prinese od nekdod vode in jedi.

Spet nastane črna noč. Opat prosi cigana, da bi ga peljal v zavetje kakšnega gradu v okolici.

"Kam?" vpraša cigan. "Na Mačercu sem bil, tam ni gospoda. Kakor jih Turki stisnejo, tako jih ožmo. Če bi radi prišli še enkrat Turkom v roke, pojdite tjakaj ali pa na Kravjak."

"Kaj pa na Kozjak?" vpraša opat, ko spozna, da ga lahko otme samo ta človek.

"Na Kozjak?" pravi zategnjeno cigan. "Tam sem se namenil postaviti novega gospodarja, če bo šlo. Stari, tisti grbavi, mi ni po volji. Zvedel sem pa za novega, boljšega. In vi mi boste morali pomagati, da ga postavimo."

Opat je strmé gledal cigana. Ni vedel, ali se mu meša ali govori po pameti. Dolgin to osuplost précej opazi.

"Taka je ta. Našel se je Kozjakov sin ali bolj prav, jaz bom povedal, kje je in kaj. Peter — grčavi, zdaj je v jami pri Krčanih — Peter ga je prodal meni, da sem ga odpeljal na Turško, in zdaj je janičar pred kloštróm."

"Ali govoriš resnico, človek?" vpraša osupli opat. V tem hipu pozabi na svojo nevarnost in na vse nadloge, ki so ga bile zadele, in na svojo lastno slabost. "Peter naj bi bil to storil in Kozjakov sin je janičar?"

"Resnico govorim," odgovori cigan in pripoveduje na kratko stvari, ki jih že poznamo. "Vem, da se bo janičar še domislil, če ga spomnim na tisti čas. Treba pa je, da otmem starega Marka iz kloštra, kjer je, kakor menite, še zdaj."

Opat je strmé poslušal cigana. Petra ni imel za takšnega malopridneža. Ni vedel, ali bi verjel ali ne. Ko pa se je počasi domislil marsičesa, česar si poprej ni mogel po-

jasniti in kar mu je potrjevalo to neznano hudodelstvo, ciganu privoli, da mu hoče pomagati.

Razloži mu, kod bo prišel do Marka v klošter, da ga Turki ne opazijo. In da bi mu tam verjeli, mu izroči svoj prstan. Seveda mu je bilo hudo, vrlemu možu, ko je videl, da hoče cigan storiti vse to ne iz spokorjenja, ampak iz sovraštva in maščevanja, ker ga je Peter izdal kmetom za turškega ogleduha, misleč, da se ga bo tako znebil.

Ko sta se cigan in opat dovolj pogovorila, ga oni pelje v skrivališče h Krčanom, ki so častitega duhovnega gospoda spoštljivo sprejeli. Cigan pa je bil preveč moder, da bi ostal tam, od koder so ga prejšnji večer tako nemilo izpehali.

PETNAJSTO POGlavJE

Tamkaj lomi on roke;
trepetaje k nebu gleda,
žalost trga mu srce.

M. Vilhar

Vsa turška sila, ki se še ni bila razlila naprej proti severu, je od vseh strani obstopila mogočno, trdno kloštrsko poslopje. Ne bi bilo težko braniti dobro sezidanega obzidja, ko bi bilo dosti braniteljev. A za zidom je bilo le malo ljudi, zakaj precéj hlapcev so poslali proti Turkom; potem so padli na Štajerskem. Velik oddelek se je pri procesiji razkropil in prišel v turške roke ali pa umrl pod turškimi sabljami. Le malo jih je ostalo v kloštru.

Od menihov ni bilo v kloštru nikogar razen dveh sivih očetov in Marka Kozjaka, ki še ni popolnoma okreval od omedlevice, ko mu je cigan razodel usodo njegovega sina. Svojega brata Petra od tistih dob še ni videl. Vselej pa ga je pretreslo, kadar se je domislil, da bi vendarle utegnili biti res, da mu je brat otroka prodal. Da je bil cigan iz zapora ušel, mu je podrlo zadnji up, da bi sina lahko še kdaj videl.

Sedanja nevarnost je prisilila starega Marka, da je pozabil nase in na svoje bolečine. Premagal je

stare bolne kosti in je kot nekdanji vojak zapovedoval in razpostavljal male ostanke kloštrskih hlapcev. Dobro pa je uvidel, da to malo prestrašeno krdelce ne more braniti široko razpotegnjenega obzidja proti taki množici Turkov. Pričakovati ni bilo nobene milosti, torej je bilo treba storiti vse, kar je bilo človeku mogoče.

Stari Marko je bil pripravljen na vse, najbolj pa na smrt.

"Za eno sem te prosil, o Bog, da bi ga na tem svetu še enkrat videl," je molil Kozjak. "Tvoja volja je bila. Zdaj pa te prosim — če je res, da si me tako kaznoval, da je moj sin med divjimi Turki, prodan od lastnega strica, o groza! — daj, da zopet spozna vero in dom svojih očetov, potlej naj umrjem."

Turki so se pripravljali, da bi še tisto noč navalili na klošter. Janičarji so bili razpeli v sredi vojske šotore in si pripravljali večerjo.

Velikanski glavar janičarske čete je zamišljen sedel sam v svojem nekoliko lepšem šotoru. Videl je danes, koliko krščanskih otrok so njegovi pajdaši nalovili in naropali, in vsi ti so bili namenjeni, da posta-

Tri fare pri Metliki

Eden od požiralnikov na Cerknškem polju, skozi katerega priteka in odteka voda Cerknškega jezera.

nejo janičarji — divji Turki, kakor je on sam, in morda še hujši, kakor so njegovi tovariši.

Marko je stal v kloštru na visokem obzidju in gledal dol na ravnino. Tema je razgrnila svoja krila po polju in po hribih. Ognji v turškem taboru so čudovito plameneli, oznanjevale smrt vsakemu, ki jih je gledal z obzidja. Tujci so kričali po deželi in nikogar ni bilo, da bi jih bil mogel odpoditi ali deželo pred njimi braniti.

„Kako dolgo bi se mogli pred njimi braniti?“ vpraša Marka star, vendar še trden menih, ki je stal tik njega, nekdanjega vojaka.

„A, ne dolgo, ne dolgo,“ odkimava Kozjak. „Štej naše branitelje za zidom, potlej pa se ozri pod klošter in preglej turške šotore in boš videl, da se nam bliža zadnja ura. Imamo pa še najhujšega sovražnika pred seboj, zakaj vsa vojska je odšla naprej, tu so ostali janičarji, najbolj divji vojaki. Ko bi bil jaz mlad, potlej, brat, naj bi prišli!“ in pri tej misli starec oživi. „Ko bi imel jaz tisto desnico in tiste hlapce kot pred tridesetimi leti — a kaj hočem, starosti se ne da otresti. Tudi nimam na svetu kaj pričakovati.

Kadar je Njegova volja, naj me le vzame. Tukaj me je hudo zadelo, ah hudo, da nikdar nobenega očeta ne tako: moj sin, moj Jurij, je med temi sovražniki, med neverniki, morda sam sovražnik svojega doma.“

In pri teh mislih se omračil lice potrtemu, žalostnemu očetu, sedanjemu zapovedovalcu v kloštru.

Menih, ki ga je spremljal, spregovori o drugih rečeh, da bi ga napeljal na druge, zanj manj žalostne misli.

„Kje neki je zdaj oče opat in drugi naši bratje?“

„Niso jim prizanesli,“ odgovori Kozjak, „prebili so vse težave na tem svetu ali pa jih čakajo še najhujše, če so ujetniki. A ubogo ljudstvo! O, konec ga mora biti, dežela se mora pogubiti z narodom vred! Pa ne, Bog bo skrbel zanj, on ji bo zopet podal roko, da bo vstala in si oddahnila.“

Nedaleč od mesta, kjer sta stala meniha, nastane zdaj med hlapci stražniki velik hrup. In ko Kozjak pozve, kaj da je, mu reko, da je prišel v klošter tuj človek — namreč tisti cigan, ki je bil pred nekaj

časa zaprt. Nihče pa ni vedel ne videl, kod je prišel. Hlapci so med seboj menili, da je prilezel ta čarovnik bržkone skozi luknjo v ključavnici velikih vrat, kakor — Bog nas varuj — zlodej iz pekla.

Marko Kozjak se zgane, ko pripeljejo predenj tistega človeka, ki mu je pred nekaj časa povedal najgrozovitejšo novico, ki more zadeti očeta, da mu je namreč njegov brat Peter prodal sina Turkom.

Nenadoma pride v samostan stari cigan — nihče ni vedel kod — kot cigan iz pekla.

„Kako si prišel med to obzidje in kaj imaš tukaj opraviti?“ vpraša cigana.

„I, jaz imam svojo pot,“ odgovori cigan. „Zato vam rečem: ne morite me, če imate take nakane, zakaj Turki vas potem zapovrstjo podavijo.“

Med hlapci je slišati jezno godrnjanje in marsikateri bi rad dvignil orožje in razčesnil ciganu črepinjo.

„Da pa ne mislite, da so me semkaj poslali Turki, imate tukajle prstan in povelje svojega opata, da smete in morate zapustiti klošter po tisti poti, koder sem prišel jaz. Če pa hočete glave vtakniti pod turške sablje, meni je malo do tega. Le Marku Kozjaku bi še povedal eno na samem.“

To se ve, da ni ciganu nihče zaupal.

„To je turška stava,“ so menili hlapci, „hočejo nas izpeljati, da bi se zadržili. A takega razuma še nismo, da bi nas prekanil vsak pretepenec.“

Kozjak migne, naj se umaknejo, zakaj precej je mislil, da bo ta človek povedal na samem le kaj o njegovem sinu.

„Vaš brat je neumna zver,“ jame cigan. „Najprvo mi proda vašega

sina, da ga odpeljem na Turško, potem me pa zato izda za turškega ogleduha, da me vržejo v vodo. A jaz nisem tako neumen, da bi utonil. Zdaj vam moram povedati o vašem sinu in menim, da vas ne bo volja utopiti me zato, ker sem mu preskrbel službo."

Lahko si mislimo, kako je bilo Marku, ko je cigan tako govoril.

„Govori, človek, obdaroval te bom. Vse, vse ti hočem dati, če mi poveš, da ga bom še videl.“

„Videli ga boste gotovo, če prej ne, tačas gotovo, ko bo stopil čez razvaline tega zidovja, zakaj vaš sin je poglavar janičarjev pod klošтром.“

Strmé je slišal Kozjak nenadno veselo in vendar grozovito novico.

„Ker mi je bil vaš brat tako nehvaležen,“ pripoveduje cigan dalje, kakor bi bilo to nekaj navadnega, „da me je dal vreči v vodo, zato ga bom jaz tudi vrgel v vodo in vam pripravil sina nazaj.“

Cigan je povedal Marku Kozjaku, da je njegov sin poglavar janičarjev pod samostanom.

„Če mi to storiš, človek božji,“ reče Marko, ki je komaj mogel govoriti, „potlej, potlej ti dam vse, kar hočeš, samo dobi mi njega, po katerem zdihujem že toliko let . . . Pa kaj, sam grem tja v turški tabor, Bog je mojemu sinu ustvaril srce, gotovo mu bodo čuti povedali in pokazali očeta. Res, tjakaj grem in če si govoril resnico, našel ga bom tam in potlej naj umrjem.“

„To se prècej zgodi, da vas umoré ali uklenejo, morda še preden boste med janičarji našli sina. Toda pravim vam: pojdite zdaj še to noč z menoj ven na Kozjak, kjer dobite morda že tudi krivega brata, in jaz vam pripeljem janičarja, krotkega kot jagnje. Sicer moram pozabiti,

Pogled na Zavrč, najsevernejše haloško naselje, blizu republiške meje s Hrvaško.

da ste mi pobili sina.“ Pri tem spominu se ciganu nabere čelo v gube, da se Marko skoraj jame bati svojega novega tovariša. „A maščeval sem se in v vašega brata moram potlačiti.“

„Prijatelj,“ reče otožno menih, „nikdar ti nisem menil kaj hudega storiti. Če sem ti, pa ne po svoji volji, sem se za to pokoril, in povrnil ti bom, kar se da povrniti, ti pa stori, kar obetaš.“

Poleg velikih vrat so držala v klošter še majhna podzemska z velikega vrta v skriven kotič v kloštru. Toda za ta vhod ni vedel nihče kakor opat in nekateri menihi. Zdaj opata ni bilo, menihov večjidel tudi ne, zato je bila ta rešilna lina neznanca vsemu kloštru. A cigan je bil zvedel od opata, kako bi se prišlo v klošter po tem dolgem hodniku, zidanem z vrta globoko pod zemljo. Ker je bilo opatu veliko do tega, da se rešijo ljudje in kloštrsko bogastvo, je bil po ciganu naročil, naj se vsi umaknejo, če ne bi bilo mogoče zidov braniti. Razlog, da je poročal ravno po takem človeku, je bilo to, da si ne bi nihče drug upal prevzeti posla, ukrasti se v klošter po sredi

Turkov; samo zviti in neustrašni cigan je bil za to reč.

Za to pot iz kloštra je torej povedal cigan Kozjaku in drugim kloštrskim bratom. Dvomiti niso mogli več, da jim hoče dobro in tako, kakor jim govori, zakaj lahko bi bil po podzemski poti pripeljal v obzidje celo krdelo Turkov, ko bi bil namenjal klošter izdati sovražniku.

Kozjak spozna, da se ne more dolgo braniti, in sklene zapustiti zidove še to noč, tembolj ker se je mesec na srečo skrtil za goste oblake in ker ni bilo mogoče vedeti, da bi bila še kdaj tako lepa prilika umakniti sebe in kloštrsko zlatnino, in pa ker je bilo pričakovati, da bodo Turki planili na obzidje, brž ko se pokaže mesec.

Preden je minilo pol ure, je bilo vse pokonci. Vsak je imel svojo butaro. Po vsem zapuščenem posloplju so bile razstavljene luči, da bi sovražnika prevarale, kakor da vse v kloštru bedi in čuje.

Ravno so hoteli odpreti težka železna vrata, nasajena na kamen in umetno zakrita, ko se pretrga na nebu oblak ter jasno in svetlo posije luna.

bo še

iz življenja naših far po Evropi

anglija

V Bedfordu smo Slovenci obhajali *sveti večer* v nam vsem priljubljeni in prijazni župnijski cerkvi na Midland Road. Naše slovesne maše se je udeležilo veliko rojakov kakor tudi Angležev, ki imajo radi našo slovesno liturgijo z obilnim kajenjem in živahnimi bo-

žičnimi pesmimi. Če celo tujci cenijo lepoto našega bogoslužja, bi bilo lepo, ko bi vsi slovenski Bedfordčani bolj dosledno in še v večjem številu prihajali k našim skupnim srečanjem ob oltarju.

Štirideset let skupnega življenja sta v Rochdalu obhajala za slovensko skupnost zaslužna zakonca Jože in Marija Grkman iz Haslingdena. Jože je hkrati na sam božični večer praznoval rojstni dan. Na sv. Štefana dan, ko se že tradicionalno shajamo z rojaki iz okolice Manchestra v kapeli sester patotink v Beechwoodu k slovesnosti slovenskega božiča, smo se rojaki skupaj z g. Jožetom in go. Marijo veselili njihovih 40 let zakona, ki sta ga leta 1951 sklenila v St. John's Church v Rochdalu pred slovenskim duhovnikom msgr. dr. Janezom Belejem, sedanjim apostolskim protonotarjem pri Propaganda Fide v Rimu.

Slavljencema kličemo še na mnoga zdrava in srečna leta skupnega življenja, na njuno družino pa božjega blagoslova!

Prav tako so v letu 1991 praznovali *štiridesetletnico* zakonskega življenja še Jože in Olga Kos iz Rochdala ter Franc in Tončka Tivadar iz Doncastra, ki so tudi zvesti člani naše skupnosti na severu Anglije. Čeprav že malo pozno, pa vendar iz srca tudi omenjenim slavljencem želimo božjega blagoslova na njihovi nadaljnji poti in še mnogo zdravih in srečnih let zakonskega sožitja!

Jože in Marija Grkman na poročni dan pred 40 leti.

Našo misijo v Londonu je v novoletnem času *obiskal* g. Jože Drolc, dušni pastir za Slovence na Švedskem in dosedanji predsednik Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi kakor tudi odgovorni urednik Naše luči. Njegov sicer prekratek obisk nas je zelo razveselil. Upamo, da nas bo mogel kdaj obiskati za kakšno naše skupno srečanje, kot je npr. Slovenski dan.

avstrija

SALZBURG

V soboto, 9. novembra 1991, smo v Salzburgu slovesno praznovali *martinovanje*. Slovenski klub Oton Župančič je pod vodstvom ge. Slavke povabil muzikante, znameniti pevski zbor iz Žalca pri Celju. Dvorana je bila dobro obiskana. Seveda je bilo navzočih

G. Jože Drolc pred oltarjem slovenske kapele v Londonu.

Pevci slovenskega pevskega zbora iz Rochdala s slavljenčema Jožetom in Olgo Kos.

Pri krstu Sonje Tkalec v Beltincih.

nekaj tujcev, med njimi nas je bilo tudi iz Linza nekaj povabljenih. Med lepim pozdravom ge. Slavke in drugih (katerih imen na žalost ne poznam) je govoril g. župan iz Žalca in je podaril vsem navzočim zemljevid štajerske dežele, na katerem nas vabi tudi na slovenski turizem. Za Slovenijo bi bil turizem zares važen, saj Slovenija nujno potrebuje tuje devize. Tako bi bil tudi g. župan iz Žalca vesel, če bi nam lahko pokazal lepoto njegove okolice. Moč in dobro voljo bi nam pa nudilo tudi dobro štajersko vino.

Klub Oton Župančič nam je priredil bogat srečolov. Posebno lepo so pozdravili g. župnika Ludvika Počivavška in goste iz Linza. G. Počivavšek je že več kot eno leto njihov duhovnik in ga še skoraj nihče ni poznal. Priporočamo pa na vsak način, da bi v ta klub ne bil vključen samo šport in zabava, ampak v prvi vrsti tudi slovenska maša, ker ravno maša je ob nedeljah glavno srečanje sobratov za pogovor med seboj in Bogom. Po martinovanju sem slišal, da je bila tudi maša v Freilassingu lepo obiskana.

Ge. Slavki in vsem sodelavcem se lepo zahvaljujemo za njihovo gostoljubnost.

LINZ

Kakor je vsako leto nekaj novega v našem klubu, smo tudi letos *prenovili* veliko dvorano. S tremi tedni težkega dela (in to seveda brezplačno) so delali gg. Ludvik Sadl, Fale, Zlatko Ribič in Vlado Jalševc. Seveda pa pri tem ni manjkal vodja dela Anton Zore. Lepo

se zahvaljujemo vsem, ki se zavedajo, da delamo za nas in naš Slovenski dom. Predvsem se moramo zahvaliti linškemu Karitasu, da smo dobili plačan material.

Prvo nedeljo v decembru je obhajal v našem klubu *rojstni dan* g. Vlado Jalševc in nam je plačal vso pijačo. Lepa hvala in vse najboljše!

8. decembra nas je *obiskal sv. Miklavž*. Otroci so ga pozdravili z deklamiranjem raznih pesmic. Miklavž jih je opozoril, da naj redno prihajajo k slovenski maši, da morajo ubogati starše in biti pridni v šoli. Posebno zanimive so bile strmeče oči naših najmlajših, saj kaj česa takega še niso nikoli videli. Nato jih je Miklavž obdaroval z vrečkami.

Na veliko *smo* pa zopet *slavili* 15. decembra. Ga. Viktorija Hauseder in njen nečak Mihi Planjšek sta obhajala rojstni dan. Sestre in nečakinje so napekle mnogo peciva. Ge. Viktoriji želimo, da bi se dobro počutila med nami, četudi nam ni mogoče dati tistega, česar si sama želi (družinske sreče). Želimo pa seveda iz srca sreče, zdravlja in božjega blagoslova. G. Mihaelu smo pa že tudi povedali, kaj mu želimo v prihodnjem življenju. Lepa hvala za lepo nedeljo, saj sta nam plačala ves račun v klubu.

Božičnico smo imeli kot ponavadi. Po maši ob štirih popoldne smo se zbrali v klubu. Zaradi boleznih in slabega vremena je bila udeležba manjša kot ponavadi. Tudi g. župnik se je zaradi bolezni opravičil. Otroci Boris in Dominik Ribič in Kristijan Skala so nam na

orgle in piščalki zaigrali božične melodije, med njimi tudi Sveto noč. Prvo in drugo kitico nam je zapel Dominik, tretjo pa smo zapeli vsi skupaj. Ta dan nam priredi vsako leto naš klub. Ge.

Ga. Viktorija Hauseder iz Linza v krogu svojih otrok in vnučkov.

Schweighofer in Kerec sta nam spekli potice. Moramo se pa še posebno lepo zahvaliti našim dobrim ženam, da nas skozi celo leto obdarjajo s potico in pecivom.

5. januarja se je veselje v našem klubu nadaljevalo. Ga. Angela Roschnai je slavila *rojstni dan*. (Ga. Angela nam je lani podarila skoraj nov štedilnik.) Svak Zlatko ji je zaigral na harmoniko in skupaj smo bili skoraj do večera. Ga. Angela nam je plačala vso pijačo in hrano. Želimo ji vsega dobrega pa zdravja v družini!

Za *Karitas v Mariboru* smo zbrali 11.000 šilingov, za kar se nam mariborski škof Kramberger lepo zahvaljuje. Zbrani denar je predsednik Zore osebno izročil g. škofu. Bog plačaj vsem, ki so darovali!

Zbirka za Slovenski Karitas v Linzu — Advent 1991. Darovali so: Ludvik Počivavšek (župnik) 1000 šil.; Fale-Schweighofer 200; Ivan in Matilda Tkalec 250; Leon Humar 200; Zlatko in Darinka Ribič 500; Dragica Skala 100; Anica Vrečič 200; Anica Sadl 200; Viktorija Hauseder 300; Vlado Jalševac 500; Martin Dominko 500; Vinko Dvoršek 100; Viktor in Gizela Kerec 1000; Zlatko Hauseder 200; Tomaž Hauseder 100; Sabina Hauseder 100; Anton Kovač 100; Silva Joun 500; Jože in Anita Lesjak 300; Matilda Grandovec 500; Anton in Antonija Zore 1000; anonimni 100; Marija Majdi Stiller 200; Albert in Antonija Leeb 100; Angela Roschnai 150; Anton in Fani Häuschen 1000; Slovenski klub 1200.

V nedeljo, 22. marca 1992, bo škof dr. Franc Kramberger iz Maribora ob navzočnosti linškega škofa Aicherna daroval *slovesno mašo* pri karmeličankah ob 9.30. Po maši bo slovesen blagoslov prenovljenega kluba. Pridite v čim večjem številu!

84-letni Ivan Tkalec in 80-letna žena Matilda sta postala *dedek in babica*. 47-letni sin Alojz in 37-letna snaha sta adoptirala deklico iz bolnišnice v Virovitici na Hrvaškem. Ker v zakonu ni bilo lastnih otrok, sta si vedno želela otroka, vsaj adoptiranega. Zaradi vojne na Hrvaškem se jima je posrečilo dobiti otroka. Prava mati je študentka in verjetno tudi v mirnem času ne bi smela

z otrokom domov. Hčerka Sanja je bila krščena 28. decembra 1991 v Beltincih. Ponosnima dedku in babici kakor tudi staršem želimo, da bi jim bila punčka v veselje skozi celo življenje in da bi postala zavedna Slovenka! Čestitkam se pridružuje tudi slovenska skupnost iz Linza, ki smo na zdravico dedka in babice že trčili.

belgija

LIMBURG-LIÈGE

Lepe božične službe božje so bile v Hoevezavelu in v Eisdeniu.

Naš dom je imel *družabni večer* na Silvestrovo. Slomšek je imel svojo *božičnico* v nedeljo po Novem letu. Božično razpoloženje so ustvarili Slomškov pevski zbor, naši najmlajši s pesmijo, deklamacijo in igranjem na razne instrumente ter bravci z božičnimi zgodbami.

Naši kulturniki se zelo trudijo z našo mladino, a bodo uspeli le tam, kjer starši resno sodelujejo.

Vsem številnim sodelavcem pri naših prireditvah izrekamo toplo zahvalo. Vedno so eni in isti, ki se žrtvujejo.

Ali ni povsod tako?!

A tisti, ki ne znajo pogledati okrog sebe, ki mislijo in delajo le zase in gojijo le svojo osebito, niso srečnejši zaradi tega. Nasprotno. Prej ali slej se bodo čutili zelo osamljene.

Gospod, obudi nam novih družbenih delavcev, ljudi, ki bodo znali stopiti iz sebe in del svojih moči posvetiti skupnosti.

Pomoč hrvaškim beguncem v Sloveniji: V tem času smo veliko skrbi posvetili akciji za pomoč hrvaškim beguncem v Sloveniji. Akcijo smo razglasili v krajevnih časopisih in v božični številki našega krajevnega glasila. Slomšek je imel v Kolderbosu božični koncert s kolekto v prid naše akcije. Slovenski duhovnik je v flamskem nagovoru povedal nekaj grenkih resnic na račun Zahoda, ki je z nerazumljivim in, smemo reči, sramotnim obnašanjem dajal potuho nečloveškemu napadalcu.

Naša akcija v prid hrvaških begun-

cev v Sloveniji je naletela na lep odziv. Dobilimo zelo veliko dobrega materiala, katerega naši pridni sodelavci sortirajo in vlagajo v posebne zaboje. V teh dneh bo kamijon odpeljal v Slovenijo.

Omenjena akcija je za nas lepa prilžnost, da od lepih besedi preidemo k dejanjem. Evangeljske vrednote bratstva, solidarnosti in dobrote se lepo uresničujejo v tej akciji. Prelepa šola za mnoge!

Tako šolo mi vsi zelo potrebujemo. Če hočemo v novi slovenski državi zgraditi harmonično urejeno družbo, si bodo člani te družbe morali privzgojiti visok smisel za solidarnost. Brez resnične solidarnosti je naše krščanstvo le gola formalnost, skupek ceremonij, brez vsake ustvarjalne in prenovitvene sile.

Solidarnost je pogoj resničnega in trajnega miru.

Iskrena zahvala vsem, ki sodelujejo.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.

Praznovanje božiča v naši skupnosti je bilo res doživeto. Pri bogoslužju sta pomagala salezijanski pater Branko Balažič, ki je na avdiovizualnem tečaju v Parizu, in jezuit France Kejžar. Obe ma se lepo zahvaljujemo. V neposredni pripravi na polnočnico so mladi ob besedilih, ki sta jih brala g. Janez Zorc in ga. Verena, simbolično podajali smisel božične skrivnosti, med polnočnico samo pa tudi posrečeno nastopili s pevsкими in glasbenimi točkami. Pri vseh božičnih mašah smo seveda goreče prosili za nas vse in za naš narod, da bi znali Kristusovo učlovečenje uresničiti v našem vsakdanjem življenju. Pri božičnih zbirkah smo zbrali za hrvaške begunce v Sloveniji 5500 frankov, ki smo jih takoj poslali slovenski Karitas.

Kdor je želel, je lahko podpisal pismo prvemu ministru Slovenije, g. Lojzetu Peterletu, ki ga je dnevnik Slovenec v Ljubljani objavil 27. decembra in kjer je med drugim rečeno:

„Ob prvi obletnici plebiscita, s katerim se je slovenski narod izrekel za samostojno državo, vam Slovenci iz Francije pošiljamo pozdrav in čestitke za dosežke, ki so v tem letu ob vašem prizadevanju znatno pripomogli h kreelitvi slovenske državnosti in začeli uresničevati nje tisočletni sen! . . .

Neizpodbitno je, da so v Evropi in po svetu krščanski demokrati prvi postali pozorni na klice slovenske demokracije. Danes so še vedno oni tisti, ki prednjačijo s pobudami in z dejanji za priznanje slovenske države.

Ob prvi uresničitvi tega priznanja naj božji blagoslov spremlja vas in vaše somišljenike in vam vliva pogum, da boste izpeljali slovenski državniški program in pripeljali slovensko državo do trdnih bregov miru, pravice in napredka.“

Silvestrovanje je bilo živo in prijetno, Simon in Leopold zaslužita posebno zahvalo in čestitke za muziko, zahvalo pa zaslužijo v enaki meri vse in vsi, ki so skrbeli za pripravo, za kuhinjo in za postrežbo.

Društvo Slovencev že sedaj vabi na *pustno srečanje*, ki bo v soboto, 29. februarja: ob sedmih zvečer bo maša v cerkvi, nato srečanje v dvorani. Ne zamudite izrednosti dogodka: saj je 29. februar samo vsako prestopno leto, še bolj poredko pa tik pred pustom!

BOSC-ROGER-EN-ROUMOIS (Eure)

20. decembra je bil *pokopan* Pascal Herneć, star 25 let. Bil je izučen kuhar in je pomagal očetu pri delu na strehah, dokler ne bi dobil dela v svojem poklicu. Pogrebni obred in molitve sta opravila g. Čretnik iz Pariza in domači župnik ob spremstvu članov pogrebne bratovščine, ki obstaja v župniji iz srednjega veka.

Prijatelji, znanci domačini so v množičnem številu pospremili Pascala na njegovi zadnji zemeljski poti. Po okoliščinah še bolj prizadeti družini, očetu, materi, sestri in bratu, izrekamo svoje globoko sožalje.

Koliko let je praznoval Matjaž Zorn iz Pariza?

MARSEILLE

Prihodnjč bo naše *srečanje* pri slovenski maši na prvo postno nedeljo, 8. marca, ob 5. uri popoldne v kapeli sester Notre Dame de Sion, Rue Paradis.

AUMETZ

Miklavževanje je pri nas že nekaj tradicionalnega. Miklavž nas ne pozabi. Hvala Bogu. In je tako dober, da nas povabi že za opoldne na izborno kosilo, kjer se nas je zbralo že do 200.

15. decembra lani nas je obiskal. Med kosilom se je začel odvijati tudi že program. Bile so nam na voljo po 5 frankov zaprte kuverte, s katerimi smo lovili srečo oziroma dobitke. Za srečolovom pa je prišel Miklavž in dajal darila otrokom in odraslim. Hvala mu.

Gospa Antonija Simčič-Londner je v Parizu praznovala osemdesetletnico.

Sporočamo, da je 18. decembra *umrl* v Aumetzu g. Rudolf Spolenak, v Tucquegnieuxu pa 21. decembra *vdo*va ga. Alojzija Grabarek. Tako se je pisala po drugem možu — Poljaku. Po prvem možu, Slovcu, pa se je pisala Žagar. Z vsakim je imela tri otroke, tri sinove in tri hčere; hčere so že umrle, sinovi pa še živijo. Gospa je bila stara skoraj 80 let. Živela je zadnja leta pri sinu Stanku, umrla pa je v bolnici. Gospod, daj ji večni pokoj in večna luč naj ji sveti! Naj počiva v miru!

Božični prazniki niso bili kot druga leta in to predvsem zato, ker nam je manjkala gospa Pišlar, ki je *umrla* 28. oktobra lani. Vsako leto je za božič in za veliko noč organizirala pevke in pevce, tako da sta bila praznika že zaradi petja bolj slovesna. Letos smo se morali zadovoljiti z bolj revnim praznovanjem, kar se tiče petja, in tudi z manjšo udeležbo.

Zvedeli smo tudi, da je bil 4. januarja v Uckange *pokopan* g. Jožef Koneštabo, star 56 let in doma iz Pregarij (Brkini).

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Zbrano v družinskem krogu smo preživeli *božične praznike* in *Novo leto*. Morda vse življenje nismo doživeli toliko sprememb, kot nam jih je prineslo preteklo leto. Zato moramo s pokoro in molitvijo pa z dobrimi deli spremljati dogajanja v svetu, posebno v domovini.

Po zakramentu sv. krsta je postal

božji otrok Florjan Benedikt Jožef Bau-
duin. Staršem in botrom naše čestitke!

Po hudem trpljenju se je na pred-
večer božiča v bolnici v Lievinu preselil
v *boljšo domovino* g. Viktor Lapornik
v svojem 86. letu življenja. Iz zelene
Štajerske se je priselil sem in se za-
poslil kot mlad fant v rudniku v Lensu.

Rojaki so ga poznali kot izredno kva-
litetnega fotografa in je prav ta drugi
poklic izvrševal z nenavadno požrtvo-
valnostjo. Pred tremi leti mu je nenado-
ma umrla žena Tilka. Njen odhod je
spodkopal njegovo že itak krhko zdrav-
je. Pogreba v cerkvi sv. Legeja v
Lensu se je udeležilo izredno veliko
število rojakov in domačinov. Zapušča
sina, vnuka in vnukinjo, v Sloveniji pa
sestro z družino. Naj se spočije v
Gospodu!

nemčija

STUTTGART-okolica

● *Zastava in himna Slovenije.* —

Po priznanju Slovenije s strani Nemči-
je, dežele, v kateri biva okrog 40.000
Slovencev, je na Slovenskem domu v
Stuttgartu od 23. decembra skozi tri
dni vihrala zastava Republike Sloveni-

*Otroci sobotne
šole v Stuttgartu
so 19. decembra
lani razstavljali
jaslice. Šlo je tudi
za prvo mesto.*

je. Mimoidočim nemškimi rojakom je
veselo naznanjala, da se je v Evropi
rodila nova država. Na božič pa je iz
našega doma, pred katerim je bilo po
maši zbranih nad 200 rojakov, po zvoč-
niku zadonela tudi slovenska himna,
kot jo je zaigrala godba ljubljanske po-
licije in jo zapel komorni zbor RTV Slo-
venija. Prisluhnilni smo ji v svečani tiho-
ti, nakar je Stafflenbergstraße doživela
aplavz kot do sedaj gotovo še ne. Na
oboje smo ponosni, na zastavo in na
himno.

● *Očenaš za Kohla.* — V prejšnji
številki Naše luči smo poročali o slo-
vensko-hrvaškem srečanju v Stuttgar-
tu 15. decembra lani. Tu naj še doda-
mo, da smo pri omenjenem bogoslužju

sporazumno zmolili očenaš za kancler-
ja Kohla in mu še istega dne sporočili
po telefaksu besedilo: „Spoštovani gos-
pod kancler Kohl! Pri maši v cerkvi
St. Eberhard danes ob 14. uri je za Vas
molilo nad 3000 Slovencev in Hrvatov,
da bi pogumno ostali pri dani besedi
za priznanje Slovenije in Hrvaške.“
Dober teden pozneje je Nemčija res
priznala Slovenijo in Hrvaško, česar
smo se Slovenci kakor Hrvati iskreno
razveselili.

● *Miklavževi orehi v Oberstenfel-
du.* — Po mesečni maši se v Obersten-
feldu redno shajamo v župnijskem
domu poleg cerkve. Tam se malo po-
menimo, pokrepčamo in, če smo pri
volji, tudi kegljamo. Mucova družina
opravlja nalogo hišnika in gospa Silva
nam prijazno postreže s pijačami. V
nedeljo, 22. decembra, pa smo na
mizah odkrili tudi krožnike z Miklavže-
vimi orehi. Nebeški gost zaradi preza-
poslenosti po drugih krajih ni mogel
osebno v Oberstenfeld. Pa se je znašel
in nam poslal pozdrave s pohvalo po
tej poti. Nič nismo imeli proti.

● *Božična tombola v Esslingenu.*
— Poleg običaja miklavževanja pozna-
mo pri nas tudi že tradicionalno štefa-
novanje. To zadnje je bolj božično na-
dahnjeno. Na praznik sv. Štefana, 26.

*Slavčki izpod Triglava so rekli rojaki v
Stuttgartu pevskeemu zboru Tine Ro-
žanc iz Ljubljane, ki je nastopil 27. ok-
tobra lani v cerkvi sv. Elizabete
v Esslingenu.*

decembra, je bilo v župnijski dvorani pri fari Sv. Elizabete vse še svetonočno toplo: prostor, omizja, božični drevesček in srca ljudi, ki so se zbrali v velikem številu. Za prigrizek so poskrbele naše pridne rojakinje z obilnim in odličnim pecivom, Miklavž pa je poslal še preostale orehe in fige. Tombola za bogato obložen božični drevesček je seveda pritegnila mlado in staro v dvorani. To pot je imel vsak v dvorani pravico do ene zastonske tombolske tablice. Darila božičnega drevesčka so odšla v Scharnhausen. Plohlov Marijan, nekdanji obiskovalec sobotne šole, je imel pri tombolski igri srečo in tako vesel se doslej še ni vrnil domov. Močan aplavz je potrdil, da smo mu to božično darilo tudi privoščili.

● *Zadišalo je po kadilu.* — Običaj kajenja in škropljenja z blagoslovljeno vodo na sveti večer se med nami lepo počivlja. Na več krajih, kjer je bila v adventu slovenska maša, smo blagoslovili oglje in kadilo v posebnih vrečkah ter razdelili med navzoče. Tako je na sveti večer v blizu 200 slovenskih stanovanjih zadišalo po kadilu in blagoslovljena voda je orosila vse prostore in prosila božjega varstva za ljudi in predmete. Med kajenjem in škropljenjem se je seveda dvigala molitev k Bogu, ki je po Kristusu prišel med nas, da ustvarja mir v družinah in med narodi.

● *Jaslice, jaslice.* — V krščanski družini ni pravega svetega večera brez jaslic. Čut zanje pa je treba ustvarjati pri otrocih. Vabilu, da prinesejo svoje jaslice na ogled v sobotno šolo, se je odzvalo osem slovenskih otrok, kar je pomenilo veselje zanje in vzpodbudo tudi za druge otroke. Vseh osem primerkov je ostalo do srede januarja v šolskem prostoru, nakar so jih otroci sami ocenili.

OBERHAUSEN

Božič je bil letos povsod nekaj posebnega. Že sama vsebina praznika prihoda našega Odrešenika na svet obudi v človeku na poseben način pričakovanje. Novo upanje je povezano s pričakovanjem človeka-prijatelja, še bolj, če je pričakovani božji Sin sam. Adventni čas in dnevi okoli božiča in

Vinska trgatev v Forchtenbergu na Württemberskem 14. novembra 1991. Omizja so bila zasedena. Izpod stropa je viselo grozdje in iz cenika razberemo, da so bile pijače in jedae poceni.

Novega leta je tokrat napolnjevalo še vzdušje pričakovanja, kaj se bo zgodilo z našo domovino. Bo uspelo uresničiti velike obete o samostojnosti države in pridobiti mednarodno priznanje ali ne.

Najbrž je vse to našlo svoj izraz tudi v nenavadno velikem številu ljudi, ki so se letos udeležili slovenskega bogoslužja v prazničnih dneh. Seveda ne bo to edini vzrok. Naj bo kakor koli, pri nas je prišlo zares nenavadno veliko ljudi k polnočnicam, ki smo jih obhajali v Moersu, Oberhausnu in Hildnu.

Hvala Bogu lahko rečemo, saj je to prava pot. Obuditi in poživiti moramo prav v takih časih zaupanje v Njega, ki človekovo pričakovanje rešitve izpolni zares. Njegovo novo življenje, njegovi darovi novega zaupanja in poguma za dobro se naselijo globoko v srcih in postanejo last človeka-vernika. In kdor te darove ima, jih lahko deli še drugim.

Kako zavzeto smo po praznikih spraševali te, ki so se vračali iz domovine, kako je, kako ljudje v domovini goje to upanje, ki dviga človeka od vsakdanje potrtosti k veselju, ker jih stiska časa ne zmede in jih ne odvrne od vztrajanja v dobrem.

Bogu hvala za lepe praznike in vsem slovenskim kristjanom, ki ste prispevali vsak na svoj način k temu, ker ste odpri srca Bogu.

MÜNCHEN

● *Božičevali* smo kot ponavadi mirno, zbrano, prijetno domače. Polnočnica je bila v naši farni kapeli. Čeprav so mnogi odpotovali v domovino, se nas je zbralo kar lepo število — okrog 70. Ubrano smo prepevali lepe slovenske božične pesmi. Zvenijo tako prirsčno domače.

Na božič se nas je zbralo okoli 130 pri Sv. Duhu. Sorazmerno veliko. Posebno veseli smo bili tudi tistih, ki bolj redko obiskujejo naše maše.

Na Štefanovo smo se spet zbrali v naši kapeli. Čeprav ni zapovedan praznik, nas je bilo čez 50. Pri maši smo molili za blagor naše domovine, saj je Republika Slovenija prav ta dan izbrala za dan državnosti.

Tudi novo leto smo pričeli z bogoslužno daritvijo v župnijski kapeli. Da bi bilo mirno, srečno in zdravo.

● *Spovedovanje.* Naša župnija je do poletja imela dva duhovnika. Pa še

Otroci münchenske župnijske šole so lani uprizorili Gogoljevega Revizorja. Letos vadijo Cankarjevega Hlapca Jerneja.

vožnje z avtom — preprečuje, da bi se zbrali vsako nedeljo v polnem številu. Tako vedno kdo manjka, a se kljub temu skozi vse leto večkrat vidimo.

KREFELD

Kot že mnogo let smo tudi 15. decembra 1991 Slovenci iz Krefelda ter okolice praznovali *miklavževanje* po slovenski maši, ki jo imamo v cerkvi sv. Martina na Inspelstraße. Po maši smo se podali v Mladinsko dvorano, v kateri so nas čakale obložene mize, polne dobrot. Kmalu se je dvorana napolnila do zadnjega kotička.

Nato nas je obiskal sv. Miklavž, ki smo ga sprejeli z velikim aplavzom. Pripravil je lepe besede za otroke in za vse navzoče v dvorani. Tokrat je obdaril 18 otrok in 22 odraslih, kar je že njegova večletna navada in za kar se mu prisrčno zahvaljujemo.

Župnik Janez Pucelj je pripravil otroke, da so zapeli več pesmi, kar je bilo v veselje Miklavžu. A na žalost se je ob koncu poslovil s prošnjo, naj bi si izbrali v prihodnje drugega Miklavža, ker sam ne bo več zmožeg zaradi bolezni, saj nam je bil že enaindvajsetkrat zvest organizator tega praznika v decembru.

Ob tej priliki se je posebno zahvalil župniku Janezu Puclju in diakonu Stanetu Čeplaku za njun celoletni trud in požrtvovalnost za nas Slovence v Vestfaliji in Porurju.

Miklavževanje v Krefeldu.

g. Šeškar je enkrat mesečno priskočil na pomoč. Sedaj je župnik ostal sam. V adventu, posebno pa na božič, ko g. Šeškar zaradi slabosti ni mogel spovedovati, se mnogi ne bi mogli spovedati, če ne bi priskočil na pomoč nemški župnik. Prosimo vse župljane za razumevanje v upanju, da bomo našli rešitev, ki bo za naše farane najbolj sprejemljiva.

● *Krst.* Navadno poročamo o krstu otrok. Tokrat je naše župnijsko občestvo bogatejše za eno odraslo faranko. Gospa *Tjaša Kovačević*, diplomirana sociologinja, je po enoletni pripravi sprejela sveti krst. Izbrala si je tudi novo krstno ime — Bernarda. Ge. Tjaši čestitamo in ji želimo vse dobro. Medtem ko je večina izmed nas bila versko vzgojena že v družini, je ga. Tjaša spoznala Jezusov evangelij šele po dolgem iskanju in premišljevanju. Zato je njen pogumni korak toliko bolj občudovanja vreden.

● *Bolniki.* V naši župniji jih je kar lepo število. Trudimo se, da jih redno

obiskujemo in jim nudimo duhovno tolažbo. Prosimo pa vse naše rojake, da nas obvestijo, če vedo še za kakšnega bolnika ali ostarelega. Vsakega bomo radi obiskali.

WALDKRAIBURG

Spada v našo münchensko faro. Dvakrat na mesec se zberemo pri sveti maši. Prijetno je in domače. Posebno lepo je, ker se župljani tako dobro razumejo med seboj. Letošnje adventno bogoslužje je izzvenelo toplo in zbrano. Marsikdo bi si želel slovenske maše še za božič, a zaradi pomanjkanja duhovnikov želji ni mogoče ustreči.

ROSENHEIM

Tudi v Rosenheimu se dvakrat v mesecu zbere lepo število rojakov. Pripeljejo se še iz Priena, Wasserburga, Traunsteina in Traunreuta. Bližina Slovenije — samo dobre tri ure in pol

Zahvaljujemo se tudi vsem mamicam, ki so nam pripravile dobrote, ki jih ni zmanjkalo ta večer, in se jim priporočamo tudi v bodoče. Posebna hvala vsem, ki ste se v tako velikem številu udeležili tega dne maše in naše proslave. Želimo si takšnega obiska v celem letu. Naše geslo je: „Slovenci moramo postati zopet ena družina.“

Sporočamo, da smo na ta dan zbrali lepo vsoto denarja za prizadeto Republiko Hrvaško, za kar se vsem, ki ste darovali, prisrčno zahvaljujemo.

nizozemska

Imeli smo lep božič. Zvon je s svojo pesmijo čudovito predstavil sporočilo svete noči.

Prvo nedeljo v novem letu smo imeli prireditev naših najmlajših, Škrjančkovo prireditev. Pri maši je Zvon spet prepeval božične pesmi. Po pogostitvi vseh navzočih so Škrjančki nastopili z božično opereto, ko so ob živih jaslicah prepevali božične pesmi. Lepo je bilo.

Škrjančkov je naš pravi družinski dan. Privabi mladino, starše in njihove prijatelje. Popoldne in zgodnji večer poteka v prijetnem razpoloženju, kjer tudi slovenskih narodnih pesmi ne manjka.

Tudi tu je lepo število ljudi, ki veliko časa in moči posvečajo naši skupnosti. Smemo reči, da je ta skupnost zdrava. Posamezne skupine, Zvon, Folklorna, Barbara in Škrjanček složno sodelujejo.

Zato se morejo v častni luči predstavljati v očeh tujega sveta.

Nova članica božjega ljudstva: V družini Tadejke Rabar-Handler se je rodila hčerka, ki je ob krstni vodi dobila ime Diandra. Iskreno čestitamo in želimo vso srečo pri vzgoji.

**berite in širite
našo luč!**

švedska

• Zdi se, da so tu na severu decembrski dnevi zato tako temni, da bi bili mi bolj pozorni na luč, ki jo odseva božična praznovanja. Srečanja prinašajo svetlobo v naše življenje, bogoslužna še posebej.

V Eskilstuni smo se zbrali kar med tednom, na tretji adventni petek, k božični spovedi in maši. V Vasterasu je imela maša naslednji dan, v soboto zvečer, nekaj lepote adventnih zornic. Le enkrat na leto imamo tam mašo, ker se nas nikoli ne zbere veliko. Tokrat so bili udeleženci le iz treh družin, čeprav bi lahko prišli najmanj iz dvajsetih.

Na četrto adventno nedeljo je bil v Stockholmu številnejši obisk, bilo nas je še več kot običajno. Poznalo se je, da je blizu božič. Še bolje je bilo v Landskroni in Malmöju, kjer je bila slovenska maša na sam božični dan. Tudi v Göteborgu nas je bilo na Štefanovo več kot drugokrat.

Ukrajinska družina iz Amerike, ki je bila za teden dni na obisku na jugu Švedske, se je za božič udeležila kar slovenske maše v Malmöju. Povabili smo jih na kavo in jim povedali, da se v tem trenutku še posebej čutimo povezane z njimi zaradi zadovoljstva, da je Ukrajina med prvimi priznala Slove-

Ankiča in Willy iz Stockholma sta o božičnih praznikih stopila na skupno življenjsko pot.

nijo. Gost, gospod Štefan Semčyšyn, profesor medicine, je izrazil veselje nad prijetnim srečanjem in zaželel uspeh neodvisnima državam Sloveniji in Ukrajini.

• Kadivčevi iz Tonsberga na Norveškem, edina slovenska družina v tem najstarejšem norveškem mestu na podbradku skandinavskega leva, so imeli zelo intenzivno pripravo na božič. V svoji katoliški župniji so skupaj s štirimi družinami iz Hrvaške in Bosne organizirali zbiranje pomoči za hrvaške begunce. Pridno so pisali v lokalne časopise, da so tudi Norvežani postali pozorni na trpljenje izgnancev in nekateri vrtci in osnovne šole so svojo adventno akcijo poimenovali s „SOS Kroatia“. Najbolj napeto so božič pričakovali Kadivčevi najmlajši trije, ki še ne hodijo v šolo, pripoveduje v sočni slovensčini svojega božičnega pisma njih mama Anne, Norvežanka po materi. Njihovi triletni Miji se zdi narobe, ker trgovci s svojo reklamo prehitavajo liturgični čas. Rekla je: „V trgovini so tako neumni, da so preskočili adventno barvo.“ Oče Franci je za župnijo delal jaslične figure iz mavca. Čebļanje njegovih treh „pastirčkov“ ga je navdihnilo, da je figure čisto slovensko obarval. Enoipolletna Kristina za starejšima bratcema pridno pobira poleg norveških tudi slovenske besede.

• Poroka. V Stockholmu, pred oltarjem cerkve v Nacki, sta si 27. decembra obljubila zvestobo Ankiča Radosavljevič in Willy Soneborg. Naj iz trdnega temelja, na katerega sta postavila svojo skupno usodo, raste njuna osebna sreča in blagoslov njune družine!

švica

Humanitarna pomoč Sloveniji. — V torek, 17. dec. 1991, je iz Zürich a bila odposlana okrog 4 tone težka pošiljka, ki je predstavljala božični dar otrokom beguncem in odraslim v Sloveniji ter ostalim socialno ogroženim slovenskim otrokom in odraslim. Pošiljka je vsebovala rabljena oblačila in obutev

Ga. Fanika Krajnc-Grabler iz Jone pri Raperswilu in p. Robert med paketi, ki so dodobra napolnili pisarniški prostor.

(nekateri so kupili oz. darovali tudi povsem nove stvari), živila, sladkarije, igračke . . . Pobudo za akcijo je dala ga. Meda Gabrič v okviru mirovnega gibanja Okop ljubezni — bedem ljubavi iz Brestanice pri Krškem.

Razen številnih posameznikov so sodelovali: švicarska župnija Volketswil, Missione catholica italiana Frauenfeld, Freie kath. Schule Sumatra v Zürichu, Schulhaus Schönengrund iz Winterthurja, Magazine Globus, Filiale Glatt-

zentrum v Wallisellna, Slovenska društva v Švici — Slovenija Rüti/ZH, Soča Schaffhausen, Triglav Zürich, Lipa Frauenfeld in Planika Winterthur ter Slovenska misija Zürich — Solothurn.

Posebej smo pripravili božična darila slovenskim otrokom, ki so svoje očete izgubili v boju za Slovenijo. To so: Petra Peperko iz Kamnika, stara 18 mesecev; Jasmina Molan iz Brežic, stara 11 let in pol in njena sестrica Jer-

neja, stara dve leti; Petričevi trije otroci iz Cerkelj na Gorenjskem: štiri in pol leta star Mihael, deset in pol letni Matjaž in leto dni mlajša Alenka; Štumbergerjeva otroka iz Starega trga pri Slovenjgradcu: šest in pol letna Andreja in tri leta stara Petra ter Sara Ernoič iz Šmartnega pri Slovenjgradcu, stara dve leti. Za stroške prevoza smo prispevali 500,00 Fr., sicer pa je šel transport v breme Ministrstva za zdravstvo in socialno varstvo Ljubljana.

Posiljka je brez zapletov prispela in kot nam je bilo sporočeno po telefaxu dne 9. jan. 1992, bila razdeljena otrokom beguncem, socialno ogroženim otrokom, otrokom v občinah, ki gostijo begunce in sicer: občina Krško 160 paketov, občina Brežice 65 paketov, občina Sevnica 70 paketov, občina Novo mesto 126 paketov, tri velike kartone igračk je dobil vrtec Brestanica in isto Šentjur pri Celju ter 40 paketov otroci v bolnišnici Brežice.

Prav vsem sodelujočim iskrena hvala v imenu tistih, ki jim je pomoč namenjena.

SOLOTHURNSKO PODROČJE

Razdalja med božičnimi prazniki in sedanjim trenutkom je že precejšnja. Vendar nas februarski praznik Gospodovega darovanja, imenovan tudi Svečnica, še enkrat popelje v odrešenjsko skrivnost učlovečenja božjega Sina. Zato tudi poročilo, ali bolje razmišljanje, o božičnem praznovanju ne bo ob povsem nepravem času.

Skupno in glavno božično praznovanje je kajpada bilo strnjeno v bogoslužju: pri polnočnici v Baslu, pri zorni maši v Solothurnu in pri dnevni maši v Oltnu, na praznik sv. Štefana pa še v Bernu. Povsod je udeležba krepko presegala običajno število nedeljnikov. Po praznični navadi je v vseh krajih bilo še pomašno srečanje z okrepcilom, ki so ga pripravile pridne gospodinjke in natakarske roke. V Bernu smo med drugim nazdravili gospe Veroniki L. za 70 let življenja, ki jih je izpolnila prav tisti dan, zato nas je tudi pogostila. Bog jo živi!

Vsaka načrtovana stvar je ponavadi lažje in boljše izvedljiva, če je dobro pripravljena. To velja tudi za božične

Tudi stene hodnika so bile do stroga obložene s paketi. Na sliki „nova“ učiteljica slovenskega dopolnilnega pouka v Švici ga. Slavka Pogač.

prezračevanje

KATOLIČANI IN KMETJE — DEŽURNI KRIVCI

Na Slovenskem je že nekaj časa vzdušje, ki spominja na tisto, ki nas je pripeljalo v državljansko vojno.

Zmago Demosa so mnogi komunisti razumeli kot zmago v zadnji vojni poraženih sodržavljanov. Zato so vpili „Revanšizem!“ in uspelo jim je zadržati praktično vse prejšnje pozicije. Najbolj zvesti so jim v javnih medijih. Z velikim uspehom ustvarjajo vtis, da so vseh, zlasti pa gospodarskih težav krivi nesposobni katoličani in kmetje. Sprožili so tudi pravo gonjo proti emigrantom. Povzdigujejo „domačo pamet“, zlasti tiste, ki so se izkazali v raznih vsemo-gočnih komisijah nekdanjega CK ZKS. Najljubši učenec najboljšega slovenskega gojenca moskovske NKDV-jev-ske akademije Mitje Ribičiča, predsednik Kučan, ne zamudi nobene prilike,

da ne bi pokazal svojega „zamrznjene-ga članstva“ v KP.

Slovenski liberalci, povečini bivši komunisti, se, zgrnjeni okoli Rupla, vse bolj stiskajo v zavetje nekdanjih „tovarišev“. Skupaj bijejo plat zvona pred „črnimi“, „kmeti“ in narodnjaki“. Petinštiridesetletna kardeljska vzgoja, ki so se ji načelno odpovedali, nezadržno rine iz vseh njihovih por.

Žal so hitro pozabili, kdo jih je zaprl, kdo preganjal in bil idejna sila tistega početja. Oblast je premamila glavne nosilce slovenske pomladi. Ustrašili so se duha demokracije, predvsem naj je ne bi bili deležni tisti, ki jih že nekaj desetletij lahko vsak neovirano ponižuje in žali. V pomanjkanju dokazov se poslužujejo preizkušene in uspešne metode sramotenja.

SLOVENEK, Ljubljana, 24. 12. 91.

praznike, ki se obhajajo notranje in zunanje, pri čemer je vsekakor treba dati poudarek na notranje. Znana je misel, ki jo je pred dobrimi 300 leti zapisal spreobrnjenec, mistični pesnik in duhovnik Angelus Silesius: „Naj božje Dete bilo bi tisočkrat rojeno — če se v tebi ne rodi, je vse izgubljeno.“ Vendar se zdi, da ima na splošno občina in zunanja priprava prednost pred posamično in notranjo. Ves advent je namreč povsod vse polno božičnega okrasja in petja, kar odganja misel na resnost predbožičnega časa in poglobitve vanj. Človek-kristjan mora biti res precej močan in pokončen, da se pod vplivom takega okolja ne zaustavi zgolj pri površinski pripravi na božične praznike. S praznikom sv. Štefana pa božično petje iz javnih zvočnih sredstev utihne . . . (?)

Ob sicer lepem božičnem praznovanju je nekam primanjkovalo običajnega prazničnega razpoloženja. Vojna in njene posledice na Hrvaškem, zapletena negotovost na Slovenskem,

različno obetajoče delovne razmere na tujem in če za Solothurn dodamo še, da Heinzlove Mojce prvič ni bilo več med nami — vse to je kot nekaj težkega viselo nad nami in po svoje delovalo.

In ko se človek ozira v svojo domovino in naprej k trpečim sosedom ter se nemočen sprašuje, zakaj in čemu je potrebna ta nesmiselna vojna, se nehote vpraša, ali imamo med seboj, v svoji okolici, vse račune poravnane, ali pa je morda preteklo že celo več božičev, pa so „dolgovi“ še zmeraj tu . . . (Tudi za mir velja naravni zakon rasti iz malega v veliko.)

Na *Silvestrovo* smo se z zahvalno mašo v Baslu Bogu zahvalili za vse prejete dobrote v preteklem letu. Na *novega leta dan* pa smo pri maši v Solothurnu in Oltnu prosili, naj bi pravkar začeto leto bilo zares novo in drugačno od lanskega tudi po izpolnjenih željah, ki jih bodisi izrekamo drugim bodisi nosimo v srcih „za posameznikov in narodov blagor.“

SPONZORJI IZ OZADJA (Delo, 16. novembra)

Pri DELU imajo nekaj novinarjev, ki pišejo o krščanskih demokratih z izrazito nenaklonjenostjo. Nekontrolirani antipatiji pa pridejo prav tudi nepreverjene govornice ali **polresnice**. Veso Stojanov je to še posebej dokazal z omenjenim člankom, ta pa močno spominja na članek *Za dolarje iz Chicaga je SLOVENEK žrtvoval urednika*, ki ga je objavil v DELU neki V. S.

Veso Stojanov je v članku *Sponzorji*

slovenske radijske oddaje

- **Köln**
vsak dan, razen nedelje
16.15—16.50
na frekvencah 31, 41, 49 m
ter 6140, 7130 in 9770 kHz
v soboto in nedeljo dopoldne
ob 9.30—10.20
na frekvencah 41, 49 m ter
5995, 6130 in 7130 kHz

- **London**
vsak dan
12.00—12.15 na frekvencah
9.61, 11.78, 15.235 MHz
ter 31.22, 25.47 in 16.69 m
v nedeljo dopoldne
11.30—12.15 na istih frekvencah

- vsak večer**
18.30—19.00 na frekvencah
6.05, 9.77, 11.78,
15.315 MHz ter 49.59,
30.71, 25.47 in 19.59 m

- **Vatikan**
vsak dan
18.45—19.00 na frekvencah
41 in 49 m ter 1530 kHz
ponovitev naslednje jutro
4.45—5.00 na istih frekvencah.

iz ozadja spravi skupaj veliko stvari, od katerih so nekatere naravnost smešne. Omejil se bom na način, kako Veslo Stojanov dokazuje svoje trditve.

V članku je nenavadno veliko izrazov, kot so tile: „krožijo govornice“, „približno taka razmišljanja“, „ali so strahovi upravičeni ali ne“, „menda je nekje zapisal“, „po navedbah nekaterih poznavalcev, ki ne želijo biti imenovani“, „menda je Capuder v sorodstvu“, „po nekaterih navedbah“, „zlobneži trdijo“, „nekateri celo trdijo“ . . .

Članek, ki je posejan s takimi besednimi zvezami, se hoté ali nehote postavlja na raven navadnega **opravljanja in obrekovanja**. To je zelo uspešen in žal tudi zelo razširjen način, kako sejati dvom in spravljati ob dobro ime ljudi ali stranke, ki jih ne maraš, pa jim ne moreš očitati nič resnično hudega.

Zgovorno je tudi dejstvo, da se zato, da bi očrnil krščanske demokrate, Veslo Stojanov odloči za metodo **strašenja z emigracijo**, kar je bilo zelo značilno za najbolj črne komunistične čase. Tudi takrat je bilo treba odkrivati sovražnike. Tudi takrat sta bili med njimi redno emigracija in Cerkev.

Tudi v našem javnem mnenju je veliko paničnega **strahu pred Cerkvijo**, mnoga sredstva javnega obveščanja in stranke ga pridno širijo. Trdim, da gre tukaj za zelo značilno boljševistično mani-ro. Še vedno smo tam, kjer smo bili skoraj pol stoletja. Iz starih miselnih navad se je težko izkopati.

Anton Stres, Ljubljana — DELO, Ljubljana, 23. 11. 91.

ČEŠKI UDBAŠI POTEGNILI KRATKO

4. oktobra so v Pragi sprejeli zakon, po katerem „komunisti, člani in sodelavci tajne službe“ pet let ne morejo opravljati funkcij v vrsti organizacij, kot so državna uprava, informativna služba, vojska, policija, predsedniška, parlamentarna in vladna uprava, radio, televizija, tiskovne agencije.

Državni predsednik Vaclav je rekel, ko je branil ta zakon pred mnogimi napadi: „Predstavniki totalitarizma so imeli veličastno možnost, da bi v miru

zapustili svoje funkcije, pa je niso izkoristili.“

SLOVENEK, Ljubljana, 20. 12. 91.

SVET DEMOSA LJUBLJANA MESTO

Bujno, **nekontrolirano politično vrenje**, zmes anarhične in realsocialistične miselnosti, in komaj prebujajoča se **tvorna politika**, ki mukoma poskuša graditi moderno — v tržno gospodarstvo usmerjeno družbo, je trenutna politična slika Slovenije.

Vlada je morala k procesu osamosvajanja vleči oklevajočo opozicijo tako rekoč za rokav z Balkana — saj je bila le-ta desetletja povezana prek mnogih vezi z bivšo Jugoslavijo — v stalnem strahu, da se ne bi nekakšna politična peta kolona v Sloveniji povezala z Beogradom. Del opozicije se je lotil pisanja vdanostnih izjav jugosoldateski.

Demosova vlada je vzdržala vsem pritiskom navkljub. Trd oreh zanjo je **spreminjati družbeni sistem v pogojih nespremenjene miselnosti ljudi**, ki so bili navajeni na komunistične vzorce: za vse naj poskrbi država. Zato bo prehod na drugačno miselnost, da mora najprej vsak sam poskrbeti zase, dolgotrajen in tudi boleč.

Slovenska vlada pod vodstvom g. Peterleta, ki ga mednarodna javnost sprejema kot zelo uspešnega politika, se je **pogumno lotila** korakov v smeri vzpostavitve **tržnega gospodarstva**, ki jih spremlja divjaška, neprekinjena gonja v medijih, le-ta pa vpliva na oblikovanje pristranskega javnega mnenja. Pri tem pa velik del opozicije vztraja prav „sabotersko“ pri nepoštenih manirah: čim slabše, tem boljše za nas; s stalnim metanjem polen pod noge slovenski vladi. Namen je jasen: za vsako ceno zopet priti na oblast.

Pri takem zamotanem političnem položaju skušajo svoje lončke pristaviti tudi nekateri „iz vrst“ Demosa; predvsem nekateri izrazito napadalni politiki, ki jim je njihova boleštna želja po uveljavitvi zastrla pogled na stvarnost. Samo tako si lahko razlagamo nedavne **izjave nekaterih bivših članov Slovenske demokratične zveze**.

Izjave dr. Rupla, prežete z realsocialističnim besednjakom, niti ne prese-nečajo. Vsekakor smo osupli ob izjavah policijskega ministra g. **Bavčarja**, ki tako rekoč **poziva k rušenju** ne le republiške, ampak tudi mestne ljubljanske vlade, ko pravi, da „bosta sedanja republiška kakor tudi mestna vlada padli“, da bi prišli na oblast „bolj usposobljeni ljudje“. Običajno so v svetu policijski ministri varuhi obstoječega pravnega reda, gornja izjava policijskega ministra ima pa skoraj (levo) pučistično obeležje. Saj izhaja iz sredine, katere glavni protivladni razlog je očeitek njene desne usmerjenosti. Če bi sledili takšnemu sklepanju, bi policijski ministri morali zamenjati tričetr t vlad v Evropi.

V tistih deželah, kjer imajo že zelo dolgo politično demokracijo, bi moral policijski minister zaradi podobnih izjav odstopiti.

Dr. Lojze Marinček, predsednik Demosa Ljubljana mesto — SLOVENEK, Ljubljana, 21. 12. 91.

NOB

Esej pisca katoličana, ves kakor poptica z orehi naboden s kraticami NOB.

NOB. Narodnoosvobodilni boj. **Koliko je bil naroden, koliko osvobodilen?**

Narodni so bili tabori v prejšnjem stoletju. Narodna je bila majska deklaracija. Naroden je bil Maistrov pohod na slovenski sever. Naroden je bil lanski božični plebiscit. Toda revolucija?

Mar ni Komunistična partija že takoj v začetku, leta 1941, izdala odloka, s katerim je bila prepovedana vsaka dejavnost proti okupatorju zunaj njene kamuflačne organizacije, OF?

To se pravi: če si streljal na Nemca nevklučen v OF, **si bil izdajalec**, četudi s Prešernom v srcu in v nahrbtniku.

Gibanje, ki se je začelo v takšnem ključu, je bilo lahko junaško. Toda narodno? Je mogel biti izključujoč **boj KP** za svojo izključujočo **diktaturo** naroden?

Mislím, da je v doslej povedanem dovolj razloga za to, da bi krščansko

pero prepuščalo N v kratici NOB drugim: samo naj bi ga ne napisalo.

Spet: koliko je bil ta boj osvobodilen, če je Slovence „osvobodil“ v barbarske **pokole** in v policijsko **diktaturo**, uničevalko naše narodne in krščanske biti?

NOB, ta polresnični obrazec, naj bi krščansko pero rajši prepustilo drugim, ki jim je še do napajanja z mitom.

Ali naj se kristjan sam etiketira s šifro, v katero je vpisano tudi **izdajstvo partije** nad kristjanom dr. Alešem Stanovnikom, pobijanje partizanskih bojevnikov-kristjanov, posilstvo Dolomitske izjave, početje režima s krščanskimi socialisti po vojni?

Alojz Rebula, Opčine — DRUŽINA, Ljubljana, 17. 11. 91.

SILOVITA GONJA PROTI VLADI

Stranke **opozicije** kot naslednici nekdanje Zveze komunistov in z njimi povezani javni mediji (časopisi DELO,

DNEVNIK, VEČER in drugi ter radio in TV) vodijo že od demokratičnih volitev dalje **silovito kampanjo** proti prvi slovenski demokratični vladi, posebej pa proti stranki Slovenskih krščanskih de-

odgovor vere — zadnje zatočišče

(nadaljevanje s strani 5)

čni svetovni nazori. Pogosto so protestirali le proti časovno pogojenim in danes že premaganim oblikam vere, delno celo proti napačnemu razumevanju in zlorabi vere, ne pa proti njej sami. Ali pa nista pogosto zlorabljeni tudi znanost in politika? Ali sta oni zadovoljivo odgovorili na vprašanje o smislu človeka in družbe in ali nista sami načelno brez orientacije? Ali obstaja poleg odgovora, ki ga daje vera, še kakšen drug odgovor?

mokratov (SKD) in proti njenemu predsedniku.

Ta kampanja je v zadnjem času prerasla v pravo **boljševistično gonjo**, v kateri ne izbirajo sredstev. „Fabricirajo“ se razne afere, npr. izsiljevanje vladne krize s silovitimi napadi v časopisju in na RTV, stalno proizvajanje anket javnega mnenja, v katerih naj bi javnost najbolj negativno ocenjevala g. Peterleta, po drugi strani pa najbolj pozitivno nekdanjega vodjo Zveze komunistov, ki je dejansko skupaj s svojo stranko najbolj odgovoren za razsulo na gospodarskem področju in na področju javnega življenja. To slavljenje prerašča v pravi kult osebnosti, brez katerega komunisti oziroma njihovi večkrat prebarvani nasledniki očitno ne morejo.

Namen te gonje je očiten: **oblatiti** predvsem stranko **SKD**, ki jo štejejo po pravici za svojega najnevarnejšega nasprotnika. Dejstvo je namreč, da je krščanska demokracija v sodobni Evropi eden od najtrdnjših stebrov demokracije, čuvanja človekovih pravic in zdravega gospodarstva (Nemčija, Italija, Belgija, Holandija, Luksemburg in druge).

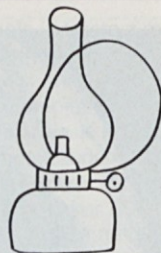
Z ohranitvijo komunističnega sistema ali tistega, ki nam ga ponujajo danes prebarvani nasledniki komunisti, ne bi imeli **nobene možnosti**, približati se načinu življenja, kakršnega imajo naši sosede v Evropi.

SKD Ljubljana — 30. 12. 91.

Danes se kaže na vseh koncih sveta zopetno prebujenje verskih vprašanj. Kadar pride kje do zatiranja in preganjanja, je vera pogosto zadnje zatočišče svobode. Kjer ni vere, si ljudje često ustvarjajo nadomestke zanjo. To je znamenje, da so danes vere vse prej kot na tem, da odmro. Očitno je vera nekaj povsem nepogrešljivega za človeka: ta je sam sebi vprašanje, na katero ne more dati sam odgovora.

Odgovora, ki ga dajejo vere, ne kaže zavrniti z zamahom roke. Slejkoprej dá ta odgovor človeku misliti. V današnji krizi človeštva bi lahko bil ta odgovor eno in v zadnji posledici edino potrebno. Tisto, kar pomaga premagovati krizo sveta.

kaj ko bi se malo vadili v slovenščini

● RAZREŠI OKLEPAJE, TAKO DA ZVEŽEŠ PREDLOGE Z ZAIMKI.

- Postavila je kozarec pred (on).
- Nad (ona) se je zgrnila nevihta.
- Potegnil je odejo čez (sebe).
- V zidu je bila odprtina. Pogledal je skož (ona).
- Nad (on) je prišla velika nesreča.

● POPRAVI NAPAKE.

- Brž, ko bo mogoče; bucka; buliti; buljvar (cesta z nasadi v mestu); bunker, bunkra; burklje, burkljast; buržuazija; butelka.

● POPRAVI NAPAKE.

- Nekod po Pohorju hodi; danes od nosno jutri; po gođu mi to ni; po-preje; redko kdaj; redko kje; večji del je doma; zmiraj.

● NAVADNE PREDMETE SPREMENI V PREDMETNE ODVISNIKE.

Primer: Vesel sem tvojega prihoda.

Vesel sem, da si prišel.

- Zaslišal sem prepir med sosedi.
- Napovedujejo spremembo vreme-na.
- Bral sem o močnem mrazu po Evropi.
- Uradnik me je vprašal po rojstnem datumu.
- Smučar se je premalo zavedal grožnje plazov.

● NASLEDNJE STAVKE DOPOLNI S PRIMERNIMI ODVISNIKI.

- Rada bi vedela, . . .
- Ali se spomniš, . . . ?
- Verjel bi ti, . . .
- Mislim, . . .
- Upam, . . .

● KRAJEVNE ODVISNIKE SPREMENI V NAVADNA PRISLOVNA DOLOČILA KRAJA.

Primer: Kjer se križata Prešernova in Gosposvetska cesta, se je zgodila nesreča. Na križišču Prešernove

in Gosposvetske ceste se je zgodila nesreča.

- Kjer se izliva Krka v Savo, leži Čatež.
- Kadar pogledam mamino sliko, me obide otožnost.
- Ko gledaš film, ne dajaj pripomb.
- Ko sem šel po gozdu, sem ugledal veverico.
- Preden boš odšel v šolo, zakleni vrata.

● NAVADNA PRISLOVNA DOLOČILA ČASA SPREMENI V ČASOVNE ODVISNIKE.

Primer: Pred spanjem navadno berem. Preden zaspim, navadno berem.

- Med jedjo sva si sedela nasproti.
- Ob začetku dela pomisli na konec.
- Med pisanjem pisma je sedela pri meni muca.
- Pri padcu na tla se je vrč razbil.
- Ob slovesu je Mojca jokala.

● VPRAŠAJ SE PO ODVISNIKI.

Primer: Kjer osel leži, dlako pusti. Kje pusti osel dlako?

- Kjer ni nič, še vojska ne vzame.
- Koder sonce teče, kruh se peče.
- Dokler diham, upam.
- Kadar imajo otroci denar, imajo kramarji semenj.
- Drevo pade, kamor je nagnjeno.

● PRISLOVNA DOLOČILA VZROKA SPREMENI V VZROČNE ODVISNIKE.

Primer: Učitelj me je zatožil zaradi predrznega obnašanja. Učitelj me je zatožil, ker sem se predrzno obnašal.

- Jaka iz nagajivosti straši sošolke.
- Lidija je zoprna zaradi predolgega jezika.

simon gregorčič

svarilo

Stara mati kara me:
„Hčerka, hčerka mila,
slabo sem te žalibog,
slabo izredila!

Kjer so fantje, kjer je ples,
tja zahajaš rada,
božja služba, božji hram —
to ti ne dopada.

Le sosedovo poglej,
ta v izgled ti bodi,

pridno ona dan na dan
k božji službi hodi.

Kot zamaknjena kleči
doli v prvem stoli,
na oltar ti upre oči
in pobožno moli.“

Skrbna mati dan na dan
svoj pouk ponavlja
ter mi hčer sosedovo
za izgled postavlja.

Jaz pa se smehljam, ker vem,
da sosedu mlada
mladega cerkovnika
gleda srčno rada.

- Zaradi prevelike hitrosti je avto zaneslo s ceste.
- France Prešeren je umrl za vodenico.
- Oče mi je navil ušesa zaradi potepanja po vasi.

● **NAMERNE ODVISNIKE SPREMENI V NAVADNA PRISLOVNA DOLOČILA ALI NAMENILNIŠKE ZVEZE.**

- Primer: Tomaž je tekel, da bi nagnal psa. Tomaž je tekel nagnat psa.*
- Primož je prišel zato, da bi nam pomagal pobeliti sobo.
 - Jutri se odpeljem v Bohinj, da obiščem strica.

- Burkle se rabijo za to, da z njimi premikajo lonce v kmečki peči.
- Stope nam rabijo, da z njimi luščimo proso.
- Boris je šel, da bi lovil ribe.

● **VSAK STAVEK DOPOLNI Z VZROČNIM IN NAMERNIM ODVISNIKOM.**

- Primer: Obrnil sem glavo, ker je nekaj zaropotalo. Obrnil sem glavo, da bi bolje videl.*
- Smejal sem se, . . .
 - Prosil sem, . . .
 - Betka je pometla kuhinjo, . . .
 - Jure je umil avto, . . .
 - Dušan je šel k zdravniku, . . .

REŠITEV NALOG IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE NAŠE LUČI:

● **NAVADNI OSEBKI:** Pravočasni prihod avtobusa je še negotov. Začelo me je dolgočasiti petje vedno istih pesmi. Ni mi jasno tvoje mišljenje. Zanima me število zvezd na nebu. jasno se je slišal pok.

● **OSEBKOVİ ODVISNIKI:** Tisti, ki ljubi resnico, si ne maši ušes. Kdor je len, sam sebi čas krade. Kdor laže, tudi krade. Zelo bi me veselilo, če bi me obiskal. Zaslišalo se je, kako je šumel dež.

● **ODVISNIKI:** Kdo krade? Kdo vedno od ognja steče? Kdo se boji zvite vrvi? Kdo dvakrat da? Kaj me je skrbelo?

● **NAVADNI PREDMETI:** Sprašujem se o resničnosti tega. Vem za Blažovo veselje. Težko smo čakali mamine vrnitve iz bolnišnice. Marijan je s strahom poslušal brnenje zobozdravničnega vrtnega strojčka. Zaslišal sem neki ropot na podstrešju.

● **POGOSTEJŠA OBLIKA SKLONA:** Nastopil je fant z dvema belima mišima. Branjevka je kokošima zvezala noge. Tanja se je približala živalima, da ju nakrmi. Tomaž je omahoval med obema možnostima. Resnica je med obema skrajnostima.

● **MNOŽINSKI SAMOSTALNIKI:** Gosli, gosli, goslim, gosli, pri goslih, z goslimi. Jasli, jasli, jaslim, jasli, pri jaslih, z jaslimi. Obresti, obresti, obre-

stim, obresti, pri obrestih, z obrestmi. Prsi, prsi, prsim, prsi, pri prsih, s prsi. Sani, sani, sanem, sani, pri saneh, s sanmi. Smuči, smuči, smučem, smuči, pri smučeh, s smučmi.

● **ŽENSKA IMENA IN PRIIMKI:** Svojo prvo zgodbo je poslal urednici Zofki Kveder. Dobil sem podpis Ilke Vaštetove. Všeč so mi povesti Mire Miheličeve. Pa tudi pisanje Mimi Malenškove. Ali si videl Ingrid Bergman v filmu Komu zvoní?

● **MNOŽINA:** Črevesa, drevesa, kolesa, ojesa, oči (očesa), peresa, slovesa, telesa, ušesa.

● **2. SKLON MNOŽINE:** Debel, jader, morij, moštev, oken, pisem, poslopij, pročelij.

● **TLA, DRVA:** Tla, tal, tlom, tla, pri tleh, s tlemi (tli). Drva, drv, drvom, drva, pri drvih (drveh), z drvimi (drvi).

● **NEDOVRSNIKI:** Primož, ne meči kamenja! Delaj počasí! Kaj praviš k temu? Priporočam se za ponoven obisk. Ne jemlji si tega k srcu!

● **PREDLOGI Z ZAIMKI:** Nikar se ne jezi nanj. Malo je manjkalo, pa bi prišel podenj. Zanj je rad skrbel. Vsakdo rad misli predvsem nase. Vse dopoldne se je držala zase.

● **PREDLOGI Z ZAIMKI:** Pokazala je nanj. Čeznjo ni rekel žal besede. Pritisnil ga je obse. Ni vedela, kaj bo še prišlo nadnjo. Čezme je imel veliko povedati.

izražajmo se lepo

Beraču je dal vbogajme. — Nabral se ga je kakor berač mraza. — Sneži, kakor bi se berači topli. — Vsak berač svojo malho hvall. — Bil je razcapan beraček. — Preživljal se je z beračenjem. — Zoprno ji je njegovo beračenje za ljubezen. — Ob cerkvenem zidu so sedeli berači in beračice. — Z beračico se ne boš ženil! — Nakladala je na voz svojo beračijo. — Priženil se je na beračijo. — Za delo je najemal viničarsko beračijo. — Delat pojdi, namesto da beračiš! — Na stara leta je beračil od hiše do hiše. — Ne bom beračil za službo.

o

Beraška malha. — Priti na beraško palico. — Spravil jih je na beraško palico. — Bogatin ni maral v hišo beraške neveste. — Imel je beraški pogreb. — Taka beraška večerja.

o

Oprt na berglo. — Hoditi ob berglah, z berglami.

o

Bes jo je obsedel. (Zli duh.) — Besi ljubosumnosti ga razjedajo. — Da bi ga bes! — Bes te lopí, plentaj!

o

Žal beseda. — Ploha, poplava besed. — Beseda ga je spekla, zbodla. — Besede letijo, merijo nanjo. — Besede so ji šle, segle do srca. — Dati komu besedo. — Držati, prelo-miti besedo. — Posojati, verjeti na besedo. — Biti, ostati v besedi s kom. — Fant in deklet sta si v besedi. (= Sta dogovorjena za poroko.)

DEMOKRACIJA NI DIKTAT

● **Treba je opozoriti na vprašljivost javnomnenjskih raziskav**, ki so govorile o osebnosti leta. Naše javnomnenjske raziskave temeljijo na popolnoma zmedenih merilih, ker mešajo osebnostne kvalitete s političnimi kvaliteta nekega človeka. Zato ni čudno, da DELO s svojo izbiro „pozitivne osebnosti leta“ dokazuje Kučana z vidika njegovih značajskih sposobnosti, kot so dober spomin, organizirano razmišljanje in obvladanost, medtem ko Peterleta kot „negativno osebnost leta“ ocenjuje z vidika njegove politične (ne)učinkovitosti in zavzemanja političnih stališč ter njegovega odnosa do upravljanja z oblastjo. Merili, na podlagi katerih se izbira politik leta, sta že na prvi pogled neenakovredni in zato tudi zavajajoči. Če bi DELO za oba uporabilo enaka merila, je vprašanje, če bi doseglo zaželeni rezultat.

● Dejstvo, da minister Rupel govori o desni revoluciji in da glavni ideolog Demokratske stranke (DS) Tine Hribar svari pred klerikalizmom ter da so se v minulem letu vrstili sistematični napadi na ministra Capudra, Vencija in nazadnje Peterleta, govorijo v prid prepričanju, da slovenski politični prostor **kristjane** v politiki še vedno **tolerira** samo toliko, kolikor se z njimi lahko okorišča.

Peterle je danes edina ovira, da DS prevzame popolno oblast nad ključnimi izvršilnimi organi države. Ob zunanjem ministristvu, ministristvu za informiranje, notranjem in vojaškem (!?) ministristvu jim manjka samo še ministristski predsednik in imamo novi **enopartijski izvršilni državni organ**. Pridobivanje slovenskega managerskega lobija v vrste DS in že pridobljena naklonjenost medijev so dodatni koraki v smeri absolutnega osvajanja slovenskega izvršilnega političnega prostora. Izredna obzirnost demokratov do Kučana tudi ni nedolžen kazalec o bodočih političnih sorodnikih.

● Pri tem ne gre prezreti vse večjega **odrivanja Pučnika** s slovenske politične scene. Pučnik je eden najprodornejših razčlenjevalcev političnih razmer. Je skrajno pošten igralec v politiki in dosleden v svojem razmišljanju in delovanju. Je pravo nasprotje Kučana,

ki je tako prilagodljiv in medijsko spreten, da večina Slovencev pozabi, kakšna so bila njegova stališča do ene in iste stvari včeraj in kakšna so danes. Brez dvoma je Kučanova zasluga, da je padec komunizma v Sloveniji potekal brez revolucionarnih metod in da smo bili Slovenci na plebiscitu soglasni, vendar gre v obeh primerih tudi za njegovo politično preživetje in preživetje stranke, kjer ima deponirano knjižico.

● Zanimivo je, da smo v **promociji Kučana** že drugič deležni igre, v kateri nastopa kot protiigralec politik, ki je bistveno bolj dosleden in načelen kakor pa predsednik republike — lani Pučnik, letos Peterle. Slovenski ustvarjalci javnega mnenja ohranjajo s tem miroljubno uveljavljanje svoje volje s pomočjo megle nega izrazoslovja, vedno novega kazanja novih nevarnosti, polresnic ali celo laži. Strah pred Pučnikovim revanšizmom pred zadnjimi volitvami je danes zamenjal strah pred Peterletovo desno revolucijo. Zasluge za trdo izbojevanje prve volitve so bile pripisane Kučanovemu odhodu iz Beograda, zasluge za priznanje Slovenije pa si bo Kučan delil z Ruplom. Pri tem pa bomo Slovenci komaj opazili, da niti eni slovenski levi oziroma levo-sredinski stranki ni uspelo pridobiti svojih evropskih sogovornikov za slovensko samostojnost.

Neizpodbitno dejstvo je, da so v evropskem parlamentu vsa za nas ugodna stališča minimalisti in da so prav politiki iz vrst ljudskih in krščansko-demokratskih strank tisti, ki so pritiskali na svoje vlade, da nas priznajo. Vodilnim ljudem iz sedanje DS je Peterle služil kot paradni konj do prvega priznanja slovenske državnosti, sedaj pa ga dajejo na čevlji. Podlo in nečedno ravnanje, ki diši po predrevolucionarnih časih, predvsem pa **politika brez vsake etike** in poštenega upoštevanja iger, ki temeljijo na volilnih rezultatih.

● **Peterle** je s svojo vlado pripeljal barko **do priznanja**. V istem času je potonila Pintarjeva vlada v senc. Upamo, da s tem tudi zadnja zaostalost slovenskih komunistov, ki prek prelevitve svojih bivših članov čakajo, da

bodo zasedli nove politične funkcije. Zasluge za uresničitev Demosovih ciljev seveda niso samo Peterletove, a so tudi njegove. Ruplovi demokrati pa so se očitno prestrašili Peterletovega deleža pri ureditvi slovenskega gospodarstva, če bi bil sprejet zakon o lastninjenju. Peterle in njegova stranka bi namreč s tem lahko prebudila preveč simpatij.

Po podobnem obrazcu obravnavajo najbolj izpostavljeni člani DS tudi **Cerkev**. Dokler je Cerkev pritiskala na Vatikan in na vse škofovske konferenc v Evropi in Ameriki, naj vplivajo na mednarodno priznanje Slovenije, je bil nje glas več kot dobrodošel. Kakor hitro pa se je Stres ali kdo drugi oglasil k vprašanju, ki bistveno zadevajo prihodnjo slovensko družbo (ustava — svetost življenja — ločitev Cerkve od države — splav); so se že oglasile stare komunistične alarmne naprave o vmešavanju Cerkve v politiko. Rupel si celo dovolil en dan kritizirati vlogo Cerkve, drugi dan pa obiskati nadškofa. Nič manj dvolična ni Hribarjeva obravnava Stresa in nadškofa Šuštarja v Novi reviji 116, kjer si zelo prizadeva, da o nadškofu pove vse najlepše. Gre za staro **komunistično shemo** obravnavanja cerkvenih predstavnikov, ko s pomočjo različnega ocenjevanja njih od zunaj nekdo skuša pokazati na nasprotna stališča znotraj Cerkve. Tudi je delikatno pojavljanje škofov v družbi s politiki v politično napetih in prelomnih trenutkih ali v posebno tempiranih propagandnih kampanjah.

Kristjani so dolžni sprejemati tudi kritiko in svarila od zunaj, vendar ne takrat, ko je ta kritika zavita v folijo oblastvenih špekulacij.

Poleg tega tudi velja spomniti, da ima katoliška Cerkev državo **Vatikan**, ki nima majhnega mednarodnega vpliva, in da bo tudi bodoča slovenska država morala navezati diplomatske stike z Vatikanom. Če nekateri slovenski politiki živijo v prepričanju, da bodo tudi vatiškanski državni diktirali, do kod segajo njene pristojnosti in od kje naprej naj molči, lahko upravičeno dvomimo v njihovo pravilno umevanje mednarodne diplomacije. **Demokracija je dogovarjanje, ne pa diktat.**

Janez Orel — SLOVENEK, Ljubljana, 15. 1. 92.

JAVNOST O STRANKAH

Po zadnji raziskavi javnega mnenja bi kar 56,2 % anketiranih volilo tri stranke, ki jih vodijo sami vplivni politiki prejšnjega režima. To velja za demokrate z Ruplom na čelu, še dosti bolj pa za prenovitelje z Ribičičem in verjetno v precejšnji meri tudi za Školjčeve liberalce. Zmaga levih političnih struj, katerim kapital nikdar ne zaupa, bi z gotovostjo pomenila podaljšanje **gospodarskega umiranja**.

Odgovor za to nespametno odločitev volilcev v tem trenutku sloni na dveh poglavitnih vzrokih.

Prvi vzrok je **45-letna vadba** skoraj dveh generacij v netržnem gospodarstvu, drugi pa je temeljito podaljševanje tega obdobja prek slovenskih **javnih medijev** zadnji dve leti. Ta sredstva obveščanja kar naprej iščejo grešnega kozla trenutnega gospodarstva.

pisali ste nam

Cenjeno uredništvo,

sporočamo vam, da smo 12. januarja 1992 v Stuttgartu ustanovili kulturno društvo SLOVENIJA STUTTGART. Za predsednika je bil izvoljen g. Karl Cepl, 7050 Waiblingen, Sachs-Weg 3, tel. 0 71 51 - 53 1 59, za njegovega zastopnika pa g. Anton Strojjan, stanujoč v Schwieberdingenu. Za tajnika so navzoči izvolili dr. Branka Tanška iz Stuttgarta.

Ustanovitev novega društva med Slovenci na Württemberskem je narekaval razvoj v domovini in mednarodno priznanje Slovenije. Med cilji društva je namreč skrb za „varstvo duhovnih, kulturnih, narodnih in političnih interesov članov na krščansko-humanističnih temeljih; prizadevalo si bo za odstranitev duhovne škode, ki jo je Sloveniji prizadela komunistična diktatura, in se trudilo za spravo med ljudmi.“ Že ta dva poudarka utemeljujeta upravičenost tega novega društva.

S spoštovanjem,

*Ciril Turk,
referent za medije*

kega stanja na napačni strani, in sicer tako zvito in uspešno, da mu povprečje volilcev celo verjame. Vplivanje javnih sredstev obveščanja na večino manj kritičnih volilcev, da je za sedanji gospodarski položaj kriv Lojze Peterle, je uspešno v negativnem učinku.

Večjega **nesmisla** slovenskim volilcem prek sredstev javnega obveščanja, dnevnega časopisja, radia in TV skoraj ne bi mogli vcepljati. Pa ne samo zaradi Peterleta samega, enega redkih slovenskih politikov brez rdeče preteklosti, pač pa zaradi gospodarsko-političnih zakonitosti in prek teh v lastno škodo.

Da bi se svetovni kapital angažiral z naložbami v slovenskem gospodarstvenem prostoru ob zmagi treh strank levice, je neuresničljivo. Kako dolgo bo trajalo slovensko obdobje gospodarskega umiranja, je prav odločilno vezano na vpliv sredstev javnega obveščanja. To negativno informiranje je **izredno nesmiselno in škodljivo** za ves gospodarski napredek. Pri tem je posebno usoden prav za ljudi z najnižjimi prihodki.

Feliks Tavčar, Stuttgart, ZRN — Slovenec, Ljubljana, 8. 1. 92.

GOSPOSKOST, KJE SI?

„Ta človek je gospod.“ Kaj si predstavljamo ob tem stavku? Gospod — to je človek, ki izžareva poleg etične tudi neko človeško izbranost: je človek, ki iz njegovega ravnanja diha iskrenost, zanesljivost, častnost.

To je tip človeka, ki **ga je komunizem** v svoji miselni in družbeni prostaškosti **iztrebil**, namesto njega pa proizvajal svoj lastni človeški primerek, nekaj med primitivnim in jeguljastim.

Polstoletno vladanje „sistemske“ prostaškosti seveda ni ostalo brez sledu. Ta nesnaga je **ostala** na slovenski gredici tudi potem, ko je komunistična poplava odtekla. Ostala je na primer v slovenskih medijih, začeniši z dnevnikom, ki velja za vodilnega. Kako naj sicer pojmujeemo njegovo pobaljščino o „najboljšem in najslabšem“ Slovincu leta?

Proglasiti — z anketo, prirejeno za posebne namene, — za „najbolj nega-

tivno osebnost“ leta na Slovenskem kristjana, po poštenosti in razumu visokega človeka, ki mu kot politiku gre tudi največja zasluga, da je pridobil za priznanje Slovenije evropske države z demokratskimi vladami (evropski „demokracični“ socializem nas namreč naprej poriva — in med porivalci je bil do nedavnega tudi De Michelis — nazaj v podcivilizacijo Balkana), človeka, ki je tudi v svojem nastopu znal pokazati neko gosposko udržanost, sredi cvetočega razkazovanja — vidite, takšna medijska fakinščina ni mogla vzkliti v nekem zrelem „civilnem“ okolju. Vzkliti je mogla le iz provincialnega gnezda, ki se ne more utemeljevati z ničimer boljšim kakor **s sovraštvom do krščanskega imena**.

Škoda, da DELO ni vključilo v lestvico svojih kandidatov tudi nekaj imen iz bivše nomenklature, od Ivana **Mačka** do Mitje **Ribičiča**. Rehabilitirali bi se enkrat za vselej. Saj bi na tisti čudoviti lestvici bili gotovo nad Lojzetom Peterletom.

Alojz Rebula, DRUŽINA, 12. 1. 92.

oglasi

● **Dragi rojaki!** Za Vašo **SELITEV** v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. **HORZEN**, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● **RAČUNALNIKI:** Sinclair 48 K DM 245,—. Vse vrste Commodore,

Schneider, Atari **RADIOAPARATI**, AV-TORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

● **DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO?** Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem dreveredu Corso Italia, vas pričakujemo v **PALACE HOTELU**, najboljšem hotelu

v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, **PH-PALACE HOTEL**, Corso Italia 63, I-34179 Gorizia, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.

● Ugotavljanje „bolezni“ na osnovi aure in zdravljenje z bioenergijo, brez tablet. Tako zdravljenje je v svetu zelo uspešno in znano. Tel. Slovenija 0038 - 61 - 57 94 70; tel. Švica 0041 - 42 - 31 00 32; tel. Nemčija 0049 - 71 31 - 32 483.

IZŠLA JE KNJIGA

STANE KOS

**STALINISTIČNA
REVOLUCIJA
NA SLOVENSKEM
1941—1945**

II

Nepriistranski opis druge polovice medvojnega dogajanja v Sloveniji. Knjiga opisuje čas od septembra 1943 do maja 1945.

Obsega 272 strani. Stane 30 mark. Dobi se na naslovu: Mohorjeva družba, Viktringer Ring 26, A-9020 Celovec.

Če potujete v München,
Vas pričakuje

HOTEL ERBPRINZ

Sonnenstr. 2, 8000 München 2
tel. 089 / 59 45 21.
Družina Zupan

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega.

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte, da ste Slovenci. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvojce pisem za tujino.

vsaj majčkeno se nasmejčkajte!

Moški, pravi velikan, se ob desetih zvečer odpravlja iz gostilne.

„Tako zgodaj?“ ga vpraša krčmar.

„Ja, zaradi žene.“

„Kaj si mož ali miš?“

„Miš gotovo nisem, kajti moja žena se miši boji.“

o

„Ali si res prodal kolo?“

„Res.“

„Za koliko?“

„Za trideset dolarjev.“

„Ni slabo.“

„Že, že, a ko bi vedel, da mi kipepec ne bo plačal, bi mu zaračunal dvakrat toliko.“

o

Več kot preprostega moža je vprašal nekdo, ki ga je srečal z vrati pod pazduho:

„Zakaj nosiš vrata s seboj?“

„To so vhodna vrata moje hiše. Izgubil sem ključ, pa sem vzel vrata s seboj, da ne more nihče v hišo.“

„Kaj pa če vrata izgubiš?“

„Za vsak primer sem pustil odprto okno.“

o

„Katera nesreča bi te najbolj prizadela?“

„Ta, če bi moja žena postala vdova.“

o

Žena priteče vsa iz sebe v sobo, kjer sedi mož:

„Pomisli, Tomažek je spil vso tinkto!“

„Naj piše naprej s svinčnikom.“

**Zdi se mi,
da govori gospod
De Cuellar
angleščino s
srbskim naglasom.**

**Naj žive stari heroji
v mojem spominu,
ne pa na moji grbi!**

Blažek je konec januarja pisal babici: „Draga babica, zelo me je sram, da se ti šele sedaj zahvaljujem za Miklavževo darilo. Res bi zaslužil, da bi za kazen pozabila, da imam 3. februarja god.“

o

Nekemu učitelju se je pri drsanju vdrl led. Iz vode ga je izvlekel eden njegovih učencev.

„Ponosen sem, da imam v svojem razredu takega učenca,“ je rekel učitelj učencu, „in jutri bom vsemu razredu govoril o tem tvojem junaštvu.“

„Samo tega ne, lepo vas prosim,“ je rekel učenec, „ker sicer me bo razred pretepel.“

o

Nekateri delajo, drugi so pa utrujeni.

o

Mati: „Milan, zakaj me nisi vprašal za dovoljenje, če si že hotel igrati nogomet?“

„Prav zato, ker sem hotel igrati nogomet.“

TAKOJ MI VRNI NOS!

MAHFIK

o

„Moj mož je včasih prav ustrežljiv,“ je pripovedovala žena svoji materi. „Komaj sem mu omenila, da se bom vrnila k tebi, mi je že poklical taksi.“

o

„Moja hčerka odpotuje jutri za dve leti na Dunaj, kjer bo nadaljevala študij klavirja. Moraš si misliti, da je dobila štipendijo.“

„Od države?“

„Ne, od sosedov.“

MAHFIK

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikaneč, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 071-735-6655).

AVSTRIJA

P. mag. Janez Znidar, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Ludvik Počivavšek, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

(Tel. 0 72 29 / 88 3 56 - 3, samo ob petkih popoldne in ob sobotah).

Anton Štekl, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien. (Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Herrengasse 6, A-6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 23 1 00 ali 05522 - 34 85-0).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3630 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, 10, rue de la Révolution, B-6200 Châtelineau (Belgique).

(Tel. 071 - 39 73 11).

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Slovenski dom, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstraße 26, 8011 Heimstetten b. München.

(Tel. 089 - 90 30 050).

Martin Horvat, Kolonnenstraße 38, 1000 Berlin 62, tel. 030 - 788 19 24.

Slovenska katoliška misija, Kolonnenstraße 38, 1000 Berlin 62,

tel. 030 / 784 50 66.

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 -

64 09 76).

Martin Mlakar, Moltkestraße 119-121, 5000 Köln 1. (Tel. 0221 - 52 37 77).

Janez Modic, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Bogdan Saksida, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Stanko Gajšek, 8070 Ingolstadt, Feldkirchnerstr. 81. (Tel. 0841 - 59 0 76).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, Urbanstraße 21, 7410 Reutlingen 1. (Tel. 07 1 21 - 44 7 89).

Župnijska pisarna Slov. kath. Mission, Krämerstraße 17, 7410 Reutlingen 1.

(Tel. 07 121 - 45 2 58).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7900 Ulm, Olgastraße 137.

(Tel. 0731 - 27 2 76).

Marijan Bečan, Liebigstr. 10, 8000 München 22. (Tel. 089 - 22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3630 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan, 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21, v Malmöju:

040 - 23 24 78).

ŠVICA

P. Robert Podgoršek, Seebacherstr. 15, Postfach 521, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 44 15 in 01 - 301 31 32).

Pisarna Slov. misije, Schaffhauserstr. 466, Postfach 771, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 31 32, Telefax 0041 1 / 303 07 88).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).

KATOLIŠKO SREDIŠČE SLOVENCEV PO SVETU (Janez Rihar), 61001

Ljubljana, p. p. 121/III (Tel. 061 / 454 246)